

şimdi

temade çınar

Şimdi
Temade Çınar

Ayışığı Kitaplığı

Kitabın Adı

Şimdi

Yazar Adı

Temade Çınar

Birinci Basım

Temmuz 2020

ISBN

-

Yayın Sertifika No

15814

Baskı

Net Kırtasiye Tan. ve Matbaa San. Tic. Ltd. Şti.
Adres: Ömeravni Mah. İnönü Cad. Beytülmalcı
Sok. No: 23/A Beyoğlu/İstanbul
Tel: 444 07 08

Kapak Tasarım

Sena Şat

Telif Eserleri Kanunu gereğince bu eserin
bütün hakları Yeni Dönem Yayıncılık'a aittir.

Yeni Dönem Yayıncılık

İskenderpaşa Mah. Sofular Cad.
Fatih / İstanbul
Tel&Fax: 212 533 32 57
www.mucadelebirligi10.net

İçindekiler

Bahçesinde Ağaç Bulan Adam.....	11
Zaman Mühendisi.....	16
Canım Anacığım	22
Bekleyeceğim... ..	27
Devrim Sabahı Sevgilim	33
Sevgili Güzeltepe.....	34
Ufukta Beklenene	39
Koku	41
Ya Bugün ya da Hiç!	51
Beş Ay Sonra	63
Ruhumda Sızı.....	74
O Bomba Nereye Düştü?.....	76

YAYINCI NOTU

Ekin-sanat mücadelesinde 15.yılıni geride bırakan Önsöz Dergisi'nde çeşitli dosya konularında yazılar hazırlandı, araştırmalar derlendi, devrimci sanatçıların hayatları işlendi.

“İnsanlığın kurtuluşunu hedefleyen sosyalizm büyük bir eserdir; bu da onun Önsöz'üdür.” şiarıyla yayın hayatı boyunca hep devrimci aydınları, sanatçıları konu ve konuk eden Önsöz, yayınladığı 45 sayıda yazılan-çizilenleri derledi. “Hasat Zamanı”, “Sanata Dair Notlar-2”, “Tarihsel Gelişmelerin Sanata Yansıması” ve “Yabancılaşmaya Karşı Beyin Egzersizleri” kitaplarıyla başlayan serinin devamı niteliğinde hazırlanan bu kitaplar Ayışığı Kitaplığının içerisinde sizlerin beğenisine sunuluyor.

Temmuz 2020

KİTABA DAİR

Önsöz'ün ilk günlerinden bugüne yazı kurulumunda görev alan ve yazılarıyla çalışmalarını sürdüren Temade Çınar'ın üçüncü kitabıyla karşınızdayız.

Temade'nin ilk kitabı, Önsöz'de arka arkaya sayılarda devam eden nehir niteliğindeki şiirinin bir araya gelmesiyle oluşan ve 2008 yılında yayınlanan "Ve Ayağa Kalktı İnsan"dı.

İkinci kitabı, yine Önsöz'de ikinci sayıdan itibaren her sayıda yayınlanmış deneme yazılarının toplamından oluşan "Yabancılaşmaya Karşı Beyin Egzersizleri" 2019 yılında basıldı.

Temade'nin Önsöz'de farklı zamanlarda yayınlanan öyküleri, şiirleri ile ikinci kitabından sonra yazdığı "Yabancılaşmaya Karşı Beyin Egzersizleri" alt başlıklı yazıları, ayrı bir çalışma olarak derlenerek "Şimdi" başlığı altında üçüncü bir kitap olarak raflarda yerini aldı.

Yazarımız aynı zamanda çocukluk hayali olan yazarlığına Önsöz sayfalarında devam ediyor; serüveni Önsöz ile sürüyor.

Şimdi

BAHÇESİNDE AĞAÇ BULAN ADAM

“Yine her zamanki gibi bir sabah. Bir öncekinden hiçbir farkı yok” diye düşündü balıkçı. Gece geç saate kadar ağ atmıştı. Yorgundu. Güneş çoktan yükselmiş, kalın perdenin arasından içeri zorluyordu. Kalkmak istemedi yatağından. Teknesine bakacak, ağları onaracak, balıkları pazara götürecektir ve gözünde büyüyen birçok iş daha. Yine her zamanki hayaline daldı. Bahçesinde şöyle kocaman bir elma ağacı olsaydı, gölgesinde yatsaydı. Sulu elmaları dişlesekti. Her sabah her akşam her gün aynı hayal; bir elma ağacı olsaydı. Kalktı, bir süre oturdu. Özensiz yerleştirilmiş, kabaca yapılmış tahta masa tabure ve sedir. Birkaç raf. Sağa sola rasgele atılmış giysiler, ağlar, eşyalar, tezgâhın üzerine yığılmış bulaşıklar... Bezgin adımlarla kapıya yöneldi. Tulumbadan su çekilecek, yıkılacak. Her şey gözünde öyle büyüyordu ki.

Kapıyı açmasıyla her zaman gözünü kamaştıran güneşin bugün daha yumuşak vurduğunu fark etti. Anlam veremediği bir gölge... Oysa havada tek bir bulut bile yok. Bu neydi o zaman? Gözlerine inanamadı. Hayal miydi bu? Geri dönüp eve baktı, ayağını yere vurdu, gözlerini ovuşturdu. Hayal değildi. Ama adım atamıyordu. Sanki gövdesi tonlarca ağırlığındaydı. Durdu baktı baktı. Ne

kadar zaman geçti, belki birkaç saniye belki birkaç saat...

İşte o elma ağacı! Ağır ağır ilerledi. Dokundu, kokladı, sarıldı. Törensi bir zaman akıp gitti. Nasıl ama nasıl olur? Aklı almıyordu. Dün burada var mıydı kestiremiyordu. Sanki yıllardır orada duruyormuş gibi öylesine canlı, öylesine heybetli... Dalları meyveleri taşıyamayıp kırılıverecekler sanki. İki dalıyla kulübeyi kucaklasa yerinden koparacak. Etrafında döndü dokundu, dokundu. Yakından baktı, uzaktan baktı. Ağaç sanki başının etrafında dönüyordu. Kendini bir sarhoşlukla yere bıraktı. Sırtını yasladı. Artık ona hiçbir şey olmazdı. Hiçbir şey ama hiçbir şey yıkamazdı artık onu. "Bugün pazara gitmeyeceğim." diye düşündü önce. "Bütün gün burada kalacağım, hayır hayır bütün kasabayı dolaşıp elma ağacımı anlatacağım" diye karar verdi ardından. İçi içine sığmıyordu. Ağacın yanından ayrılmak istemiyordu ama onu herkese anlatmak da istiyordu.

"Yarın burada kalırım, yarın pazar da yok üstelik. Ağlarımı burada onarırım, balığa da gece çıkarım." karar verebilmenin rahatlığı, coşkun bir enerjiye dönüştü. Bir gözü hep elma ağacında tulumbadan su çekti, her zamankinden daha özenli yıkandı, kulübeye girip temiz bir şeyler aradı. "Yarın buraları temizlemeliyim. Ben eskiden böyle miydim? Amma da dağıtmışım. Şuna bak, temiz bir tabak kalmamış, ne giyeceğim ben şimdi? İnsan ağacını böyle pasaklı kıyafetlerle anlatmaz ki, hem kimse dinlemez."

Kendi kendine konuşarak giyindi. Balıkları zulasından çekip pazarın yolunu tuttu. Her ilerleşişinde dönüp tekrar baktı ağacına. İşte orda duruyordu. Tüm görkemiyle... Sanki uzaklardan ona el sallıyordu. Birden içine bir korku düştü. Geri dönmeyi düşündü, ya döndüğünde onu yerinde

bulamazsa! Güldü kendine; “Koskoca ağaç işte nereye gitsin?” diye geçirdi içinden. Kasaba hayli uzaktaydı ve bu yol hep gözünde büyüdü. Bu kez sabırsızlığıydı yolu uzatan. İlk evleri gördüğünde artık neredeyse koşuyordu.

Pazar yeri her zamanki gibi kalabalıktı. Neredeyse herkesin birbirini tanıdığı, komşu köylerin doldurduğu pazar yerine vardığında nefesi kesildi. Tezgahını açtı. Köylülerin getirdiği ürünler kasabasının ürünleriyle bu pazarda takas ediliyordu. Eline para geçmesi neredeyse imkansızdı.

Herkesin ondaki canlılığı fark ettiği belliydi. Ya da ona herkes bambaşka, daha bir canlı görünüyordu. Komşu tezgahtaki sebze satan köylüyü gözüne kestirdi. Ne kadar zamandır yan yana dururlardı da doğru dürüst bir laf ettikleri yoktu. Aslında genelde pazardaki herkesle öyleydi. Belli belirsiz “Günaydın” dedi, gerisi gelmedi. Beklemeye koyuldu. “Peynircinin oğlu gelir şimdi, en iyisi ona anlatmak. Şimdi ağacım ne de güzel görünüyordur. Güneş tepesine yükselmiştir” diye düşündü. Peynircinin on iki on üç yaşlarındaki oğlu belirdi. Balıkçılığa meraklı bu çocuk her zaman balıkçıyla sohbet etmeye can atardı. “Vav, ne çok balık tutmuşsun yine! neyle tuttun? Nereden tuttun? “Balıkçı çocuğun hiç de konuşmak istemediği bir konuda bu kadar çok soru sormasına bozuldu. “Boş ver sen bunları ne oldu biliyor musun? İnanamayacaksın ama bu sabah kalktığımda kapımın önünde kocaman bir elma ağacı vardı. Tamam saçma geliyor ama gerçek. İnan bana.” Çocuk adamın yüzüne şaşkın şaşkın baktı. Düşündü. “Ben sonra geleyim” dedi ve koşarak gitti. Akşama kadar kimseyle konuşmadı. Gün bitmek bilmedi. Çocuk da bir daha uğramadı. Hiç böyle yapmazdı. Çocuk daha önce evine gelmişti. Birlikte balığa da çıkmışlardı. Hatta ondan başka Pek

kimse gelmezdi ona. Çocuk ne düşündü acaba. Kafası karıştı, sonra yine ağacının hayaline daldı. “Balık çok olunca değeri düşüyor.” diye iç çekti. Tezgâhta kalanları, pazardan aldıklarını topladı. Kalanları şarapçıya verdi.

İki şişe şarapla geri döndüğünde gün batmak üzereydi. Ağacın günün her zamanında böyle güzel görünmesine şaşırılmış gibiydi. İlk defa bir elma kopardı. Ağaca yaslandı ilk lokmada ağzının içine yayılan tatla bütün dünyadan koptu. “Harika, harika” diyordu her ısırıpta. İlk defa elma yiyordu sanki. Ağacın yapraklarının hışırtısıyla denizin çarparak, sürünerek oluşturduğu ahenk şimdi ona kendisi için bestelenmiş bir senfoni gibi geliyordu. Açlığını unuttu. Şarabı açtı. İçmeye başladı.

Hava soğumuştur. Denizden gelen sert bir rüzgarla iliklerine işleyen soğuğu hissetti. Aya baktı. Gece yarısını çoktan geçmişti. Kulübesine götürdü ayakları onu. Yatağının içine gömüldü, uyudu.

Aradan aylar geçti. Ağacından kimseye bahsetmemeye karar vereli çok olmuştu. Ama nedense birkaç kişiye söylenen birkaç söz herkesin ona “Bahçesinde elma ağacı bulan adam” demesine yol açmıştı.

Pazara gitmek, kimseyi görmek istemiyordu. Bir yaz sabahı bulduğu elma ağacı kışla birlikte iyice çıplak kalmış, yemiş vermez olmuştu. Olsun o yine onun ağacıydı. Bahar gelecek çiçekler açacak sonra ona o güzelim elmalarını sunacak.

Mevsimler birbirini kovaladı. Balıkçı çocuğun gözlerinde ağaca olan şaşkınlığı boşuna aradı. Sanki hep ordaymış gibi davranıyordu çocuk. Balıkçının dallarına tırmanmasına neden bu kadar içerlediğini anlayamıyordu. Neden sonra balıkçı ağacın meyvelerinin eskisi gibi olmadığını fark etti. Çoğu kurtlanıyor, eskisi gibi pırl pırl görünmüyorlardı. Üstelik eski heybetini gün geç-

tikçe kaybetmesine cılızlaşmasına üzülüyordu. “Söyle benim güzelim niye böyle yapıyorsun bana? Neden sararıp soldun? Bal gibi meyvelerini niye esirgiyorsun benden? “Balıkçı her gün soruyordu elma ağacına:” Neden?” Ama nafile... Ağaç için için eriyordu sanki. Üzerine akbabalar gibi karıncalar, böcekler üşüşmüştü. Gövdesi delik delik olmuştu. Balıkçı artık pazara bile gitmez oldu. Gece gündüz ağacın dibinden ayrılmıyordu. Sanki ağacı bir anda yıkılıp tuzla buz olacak gibi zayıf düşmüştü. Hasta yatağının başını ümitsizce bekler gibi hiç ayrılmadı ağacın dibinden.

Bir sabah çocuk uzun süre haber alamamanın endişesiyle balıkçının kulübesine koşarak geldi. Balıkçı ağacın altında ağaca sıkı sıkı sarılmış kaskatı kesilmişti. Peynirci oğlunun arkasından yetişti. Balıkçı ölmüştü. Onu ağaçtan ayırmak neredeyse imkansızdı. Peynirci çocuğu kucakladı. Ağaca baktı. Eskiden çok güzel olduğu belliydi ama artık yapacak bir şey yoktu. “Bu ağaç mı?” diye sordu çocuğa. Çocuk ağlıyordu. Adam, “Yazık susuz kalmış zavallı. İlaçlamak lazımdı. O zaman bu böceklerde sarmazdı. Balıkçı da ölmezdi” dedi.

Çocuğun hıçkırıkları yaprakların hışırtısına, denizin dalgalarına karıştı. Kasabalıya haber vermek üzere birbirlerine sarılarak oradan uzaklaşıp gittiler.

Önsöz Dergisi, 1.Sayı

ZAMAN MÜHENDİSİ

“Zaman akıp gidiyor ve ben hala ciddiye alınacak bir yol kat edemedim.” diye düşündü. Aynı çemberin içinde dolanıp durduğuna mı, yoksa gün geçtikçe uzaklaştığı insanların ona için için güldüklerine mi üzüldüğünün ayırıcısında bile değildi. “İşte yine zaman!” Gençliğinde açıkça dalga geçip, zaman üzerine bu kadar kafa yormanın boşuna zaman harcamaktan başka bir şey olmadığını yüzüne vururlardı. Yıllar geçtikçe onun yılmadığını ve bu işi ne kadar ciddiye aldığını görenler saygı ve acıma karışımı alaycı bir yüz ifadesi takınıyor, suskunluk fesadına boğuyorlardı. Bu düşünceyle silkelendi, canlandı. “İşte zamanın zaferi!” Sesini duymanın şaşkınlığını yaşadı. Ne kadar olmuştu laboratuvara çevirdiği evinden çıkmayalı ve insanlarla konuşmayalı?

Üniversiteden yeni ayrıldığı yıllarda onu takip eden, evine ders almaya gelen öğrencileri vardı. Nihayet onlarda iş güç, çoluk çocuk sahibi oldular ve unutup gittiler zaman mühendisliği ideallerini. Emekliliği dolmadan, üniversitedeki fizik mühendisliği kürsüsünden bir hışımla ayrılmıştı. Bu yüzden düşük emekli aylığıyla geçimini güçlükle karşılıyordu. Çatı katındaki iki gözlü bu kiralık daire onun hem evi hem laboratuvarı olmuş, sığınağını yıllarca tüm gözlerden saklamıştı. Şimdi

tek başına odanın bir ucundan diğerine yürüyor, sürekli beynini meşgul eden sorularının içinde dolanıp duruyordu.

“Bir insanın ne kadar zamanı var ki zaten. 60 yıl mı, 70 yıl mı? Günde 8 saat uyusa 20 yılı uykuda geçiyor. İlk 15 yıl hayatı anlamaya, sonraki 5 yıl karar vermeye ve yolunu çizmeye, 10 yıl denemeye ve yanılmaya derken 30’lu yaşlarına geldiğinde ancak hayat başlıyor. Uyku, yeme, içme, yaşamak için çalışma, temizlik vb. Sonra... Sonra... Kalan 8 ya da 10 yıl... Nasıl bir yanılısama bu...? Yetmiş yaşındaki bir insanın kullanabildiği sadece on yıl... Bazen sonu gelmez bu hesaplar ve sorgularla yatağına giriyor, huzursuz bir uykuyla sabahı ediyordu.

Zamanın göreceliliği, geri konulmazlığı, tekrar edilemezliği, yerinin başka bir şeyle telafi edilemezliği ve genişletilemezliği, bilim, tarih, spor, sanat, insana ve doğaya dair ne varsa her şeyin ölçeği oluşu, tüm çalışmaların merkezine oturuyordu onu. “Mühendislik en az hata ve en az harcamayla bilimi alana uygulamak değil miydi? Artı değer “işçinin çalınmış zamanı” tanımına kim karşı koyabilir? Tarih, insanlığın sınıflar mücadelesinde aldığı yolu zaman içinde sorgulamıyor mu? Bir spor alanında eşitlik zaman sınırlamasıyla sağlanmıyor mu? Sanatın değeri zamanına etkisiyle ölçülmüyor mu? İnsan dediğimiz doğumla ölüm arasında paylaşan, üreten duygu ve zekadan başka nedir? Ne kadar soyutsa o kadar somut... Doğanın ve insanın ölçeği... Tüm bilimlerin anası... Diyalektiğin ta kendisi...” Düşündükçe coşuyor, heyecanlanıyor, sonra yeniden bu kutunun içinde yalnız kalmış olmasına öfkeleniyor, umutsuzluğun içini kaplamasına engel olamıyordu.

Ama neden?... Neden anlamıyor insanlar onu? Zaman mühendisliği üzerine doktora tezini

verip, bu konuda üniversitede bir kürsü açılması gerektiğini söylediğinde Bilim Kurulu'nun alaycı gülüşleri ve iki yüzlü cevapları hala karabasan gibi geliyordu gözlerinin önüne. "Evet haklısınız. Zaman çok önemli bir konu. Ancak fizik mühendisliği kürsüsünün zaten bu konuda çalışmaları var. Şimdilik ayrı bir kürsü oluşturmanın, üniversitemiz adına fayda getireceğini düşünmüyoruz."

Fizik mühendisliği doktorasını orada bırakıp ayrıldı. İsteddiği herhangi bir etikete sahip olmak değildi. Bırakmadı çalışmayı. Tezine devam etti. Yüzlerce formül... yüzlerce yazı... Gece gündüz çalıştı. Zaman mühendisliğinin, mühendislikler içindeki haklı yerini almasını sağlayacaktı. Maddenin ve hareketin yasasını, saklı tutulduğu yerden kurtarmalı, insana, bilimin aydınlık yolunu göstermeliydi.

İnsan, doğanın ve kendisinin geleceği için zamanı en yararlı biçimde kullanabilmesi üzerine yeni buluşlar yapmak, zamanı ele geçirmenin aslında yaşamı ele geçirmek olduğunu herkese anlatmak istiyordu. İnsanın yaşam içindeki payını 8-10 yıldan 20-30 yıla çıkarmak, ondan çalışılan zamanı yeniden kazanmak zorundaydı. Sanki omuzlarında bütün insanlığın yükünü taşıyordu. Evet, hiçbir bilim dalı kendisini bu konudan uzak tutamazdı. Bütün bilimler değişim süreci içinde incelemelerini yapıyor ve bu konuyu bir ders olarak vermeseler de her dersin içinde zamanı işliyorlardı. Yol hesapları, uzay araştırmaları, bir tümmörün büyüme hızı, bir binanın bitirilme süresi, ağaçların ömrü, balıkların yumurtlama dönemleri, fabrikaların üretim kapasiteleri ve daha pek çok örnek onu doğruluyordu. Oysa çok önemli bir sorun vardı. Bu kadar üniversite, bu kadar bilim insanı, insanın zamanının içinin boşaltılması, tüketilmesi sorununu çözmiyor, çözmeye yanaşmı-

yorlardı bile...

“Tarih akıp gidiyor, insanlar yaşılanıyor ve ölüyor. Doğa ancak kendisini yüzyıllar sonra onarabileceği tahribatlar yaşıyor. Oysa insan tek tek ya da kitleler halinde zamanının nasıl çalındığının farkında bile değil. Milyarlarca insan, gününün çoğunu yaşamak için çalışarak, geri kalanını da televizyon karşısında çürüterek yaşayıp ölüyor. Kendisinden çalınan fazla çalışma saatlerinin, bir ömür olduğunun farkında değil. Yıllarca nasıl uyutulduğunu, için için eritildiğini görmüyor bile...”

“Evet ama” diye düşündü bir gece aniden uykusundan uyanmışçasına; “tüm bunların çözümü üniversitede bir zaman mühendisliği kürsüsü kurmak mı? Zamanı ele geçirmenin formülü üniversite laboratuvarında mı bulunacak? Neden kendimi hep bir kürsüyle sınırladım? 8-10 yılı 20-30 yıla çıkaracak formül bir matematik hesabı değil ki!... Bu bir savaş!...”

O güne kadar kendisini bütün çözümlerin merkezinde görürken, aslında ne kadar çevresinde dolaştığını fark etti. Kırklı yılların sonlarında gerçeğe varmak, ayaklarını yere basmış olmak ürkütü onu. Neden sonra toparladı kendisini. Odanın içinde bilindik adımlarla dolaşmaya devam etti. Ama artık tutuk adımlarının önü açılmışçasına hızlanmıştı. “Hayır hayır, zaman harcanmadı. O bu noktaya ulaşmam için bikrim yarattı. Şimdi işin başına geldim, son bir çıkış ararken...”

“Tek tek zaman mühendisleri değil, herkesin kendi zamanının mühendisi olacağı bir dünya”. Bu sözler üniversitedeki ve sonraki dönemde onunla tartışmaktan vazgeçmeyen bir öğrencisine aitti. O zaman bu tartışmaların üzerinde hiç durmamıştı. Bütün cevapların akademik çalışmalarla bulunacağı fikrine öyle kaptırmıştı ki kendisini. Oysa, bu öğrenci, işinin çalınmış saatlerini ona anlatmak

sorunun da çözümün de burada başladığını ona kanıtlamak için ne çok uğraşmıştı.

“Tüm zaman hırsızlıkları aslında bu büyük hırsızlığın üstünü örtmek için planlanmıştır!” İşte hayatın özü! Birden enerjiyle doldu. Dışarı çıkmalı ve o zaman mühendislerini bulmalıydı. Onlara bildiklerimi aktarmalı ve öğrenmeliyim. Paltosunu giydi. Her zaman bir zorunluluktan ya da sıkıntıyla çıktığı kapıdan sanki geri dönmemesine heyecanla çıktı.

Yağmur yağıyordu. Sokaklar boyunca nereye gittiği konusunda hiçbir fikri olmadan, ıslanmışına aldırmadan yürüdü. Kendini aşan sorular, beyninin tüm kıvrımlarından akıp gidiyordu. Yanından geçen insanlar artık onun kitaplarıydı ve o nihayet dev bir laboratuvardaydı. Gencin sesi o günkü canlılığıyla hafızasında beliriyordu. “Binlerce insan bir araya geldiklerinde milyonlarca saat olduklarının ne kadar farkındalar? Fabrikaların üretim güçlerinin, bütün bu sermaye birikiminin, tüm zenginliklerin kendileri olduğunu neden bilmiyorlar? Bir işçinin iki saatte yapacağı işi dört işçinin yarım saatte yapması bir buçuk saat kazandırıyor. Kimler kullanıyor bu zamanı? Bu zamanın biriktirdiği zenginlikler kimlerin elinde toplanıyor? Ve onlar bu hırsızlıklarını nasıl saklıyorlar? Matematikçiler, ekonomistler ya da çalışanlar bu hesabın ne kadar göz kamaştırıcı olduğunun bilincindeder mi?” Düne kadar formüllerin içinde aradığı soruların cevapları ve o cüretli gencin sözleri bir bir açıyordu yolunu. Adımları hızlanıyor onu nereye götürdüklerini artık takip edemiyordu. Bu sorunun akademik yollarla üniversitelerde çözüleceği fikrine o kadar kaptırmıştı ki kendisini, sonunda genci çevresinden uzaklaştırmıştı. “Demek umutların bittiği yerdeymiş umut!”

“Zamanı yaratanlar... İşte zaman mühendis-

leri... Ama onlara bunu nasıl anlatmalı? Mağazalara girip çıkan bu insanlar aldıkları “marka” için kaç saat çalıştıklarını düşünüyorlar mı? Ellerindeki paranın, yeniden çalınmak için kendilerine bahşedilmiş gibi gösterilen, emek zamanları olduğunun ayırında değiller mi? Ama nasıl?.. Bir maaşını cep telefonuna yatıran şu adama bir ay boyunca çektiği eziyeti anlatsak ne der acaba? Ömründen yiten bir ay!.. Akşamki televizyon programındaki soytarılıkları hararetle konuşan şu iki kişiye hem izlerken hem de sonradan konuşurken ne kadar zaman, ne kadar beyin hücresi harcadıklarını anlatsak. Takımlarının formalarıyla bağıra çağıra tartışan şu gençlere kendilerini heba ettikleri sektörün ne kadar zenginleştiğini, dolayısıyla onların nasıl fakirleştiklerini rakamlarla ispatlasak?..”

Ne kadar yürüdüğünü bir sıraya oturunca fark etti. Yağmur bardaktan boşalircasına yağıyordu. Gece hayli ilerlemiş sokaklar boşalmaya başlamış, işlerinden çıkanlar yerlerini gececilere bırakmıştı. Ne yapmalı, nerden başlamalı, kime, nereye gitmeli? O küçük odada, kendisine uzsuz bucaksız gelen konu, şimdi dışarıda, sokakta, devasa boyutlara ulaşmış, uzman doktor, bunun karşısında çocuk gibi kalmıştı.

Eve geç vakitte hayli ıslanmış, acıkmış ve yorulmuş olarak döndü. Çorbasını kaşıklandı ve karnepesinde uyuyakaldı.

Sabah kalkar kalkmaz giyindi ve aynı hızla evden çıktı, üniversitede tanıştığı o genci ne pahasına olursa olsun bulmalıydı. Bugün zaman mühendisleriyle buluşma ve insanı kendi zamanına egemen kılma, dolayısıyla insanın ve doğanın gelişimi için zamanın önündeki engelleri kaldırma savaşının ilk günüydü.

CANIM ANACIĞIM

Öncelikle selam eder büyüklerin ellerinden küçüklerin gözlerinden öperim. Nasılsınız, iyi misiniz? Beni soracak olursanız ben çok iyiyim. İstanbul gerçekten de büyük bir şehir. Geleli 6 ay olmadı daha ama bilseniz neler öğrendim. Komutanlarım çok akıllı ve büyük adamlar. Hele bir savcı bey var ki tam İstanbul'un büyüklüğüne yakışır.

Anacığım keşke oğlunuzu burada görebilseydiniz. Kim bilir ne kadar gurur duyardınız. Şimdi mektubumu almış muhtar emminin yanına koşmuşumdur. Bütün köyün bu mektubu okuyor olması beni ayrıyeten gururlandırıyor.

Anacığım sana anlatacaklarımdan sen de komutanlarımdan buradaki devlet adamlarının ne kadar büyük olduğunu anlayacak bana hak vereceksin.

Ben buraya gelmeden önce buraya bir sanat merkezi açılmış. Belediye neyse ki engellemiş ruhsat falan sorununu koymuşta bize bela olmamışlar. Ama adamlar rahat durmamış yeniden açmışlar. Komutamım diyor ki hemen anlamışlar bu adamların tehlikeli olduklarını. Çok ileri görüşlüler doğrusu. Bu adamlar halkı topluyor türkü söylüyor, halay çekiyor, tiyatro oynuyor hatta şiir falan okuyorlarmış. Komutan "Bunlar terörist oğlum" dedi hemen. Sanatçı dediğin televizyona çı-

kar. Bunlar ne yapıyor halkın içinden çıkmıyorlar. Bir de anacığım bu adamlar devlete dikleniyorlar. Cezaevleri, insan hakları, devrimci sanat, falanla da ilgileniyorlarmış. Bu ülkede sömürü olduğunu söyleyip fukaralıktan bahsediyor işçi kültürü gibi laflarla halkın içine nifak tohumları ekiyorlarmış. Eee, koca devlet izin verir mi? Komutanlarımız hemen duruma el koymuşlar. Bir ay sıkı bir takip yapmışlar. Tabi usta adamlar bizim bile haberimiz olmadı bundan. Ama karşıdakiler de az değil. Karada yürüyüp izlerini belli etmeyenlerden. Komutanımız “bir şey bulamadık ama bir yolunu buluruz” dedi. Anladım ki gerçekten daha büyük adamlar da var bu memlekette. Neyse Anacığım. Sabah erkenden terör yuvalarına baskın yaptık. Bir kız ve bir erkeği ailesinin yanında yakaladık. Nişanlılarmış. Kahvaltı yapıyorlarmış sözüm ona. Komutanım hemen anladı bunda da bir iş olduğunu. Ama biz onlar gibi düşünemiyoruz tabi. Bize sıradan bir aile kahvaltısı gibi geldi. Anacığım görünüşe aldanmamak lazım. Her yeri aradık. Arka bahçede bir arkadaşımız kurusıkı bir tabanca buldu. Öylece açıkta duruyormuş. O günler de yağmurluydu. Ama mutlaka bunda da bir oyun vardır diye düşündük. Komutanımız kızdı “Bula bula bunu mu buldunuz” diye çıkıştı bize. Biz kimiz ki. Yine anlamadık tabi. Ama hemen delillerin içine koyduk kurusıkıyı. Mektuplar, kitaplar her şeyi topladık. Komutan çok sinirliydi. Anlaşılan adamları içeriye atacak her şeyi topladık. Komutan çok sinirliydi. Anlaşılan adamları içeriye atacak malzeme buradan çıkmamıştı. İki nişanlıyı hemen aldık. Sanat merkezi dedikleri hücre evine gittik. Nerden bulundu bilmiyorum ama 40 tane kalaşnikof mermisi bulundu. Anladığım kadarınca bunları komutan buldu. Büyük adam dedim ya. Eliyle koymuş gibi yani. Ama orda da sinirlendi, meğerse bu tehlike-

li adamlar buraya resmi başvuru yapmışlar. Yani hücre evi değilmiş. Ama komutandan iyi mi bilcez biz? Hücre evi dediyse hücre evi. Oradan yine çıktık. 3 kişinin olduğu bir eve gittik. Bir kız iki erkek. Tamam dedim. Ben bu işi öğreniyorum. İşte, bir hücre evi. Yoksa ne işi var bir kızın iki erkeğin içinde. Ama orda da kitaplar dışında bir şey bulamadık. Anacığım orda anladım ki bu kitap işi tehlikeli. Kardeşime söyle okulun kütüphanesine falan gitmesin evde de ne kadar kitap varsa sobaya atıp yakın. Ama ders kitapları da tehlikeli mi onu henüz anlamadım. Yine de önlem olsun onları da yakın siz. Sonra yolda onlardan bir kişi daha yakaladık. Komutan büyük adam doğrusu hemen anladı onlardan olduğunu. Elinde bir takım su boruları vardı. Komutan “Bunlar boru tipi bomba yapımında kullanılıyor oğlum” dedi. Bu komutan beni çok seviyor a mutana bir poşet verdi. Komutan onun sıvazladı. Çok uyanık adamlar var ana. Benim yerimde gözü var. Bak komutanın meyi bilirim.

Bak ana görüyorsun biz olsak aklımıza gelmez. Büyük adam dedim ya. Ama bu adamların da ne kadar tehlikeli olduklarını orda gördüm. 3 gün şekerli sudan başka bir şey yemediler. Bizimkiler dedi ki bunlar ölüm orucuna giriyor, ölünceye kadar yemiyorlarmış. Birini sorguya alalım dedik bizi parçalayacaklardı. Komutan “Bırakın” dedi. “Savcı bey onların hakkından gelir.”

Savcıya götürdük. Ama savcı bizim götürdüğümüz dosyaya çok kızdı. Tabi devletin savcısı öyle alel aceleden hoşlanmıyor. Ciddi adam. “Bu ne biçim dosya. Annesiyle konuşmasıyla nasıl tutuklarım ben bu adamları. Gökyüzüyle ilgili şiir yazmış mesajda ne yapacağım ben bunu” dedi. Anladım ki telefonlarını hep kaydetmişler. Anla artık anacığım oğlun bu konunun uzmanı oluyor. Bayana

sanat merkezine niye yemek götürdüğünü sordu. Nişanlısına sanat merkezinin boyasıyla uğraşırken yemek götürmüş. Tabi biz kimiz ki? Savcı anlıyor bu yemeğin ne demek olduğunu. Hemen yakaladı “Telefonda etlerimizi getirdin mi” diye sormuş “Eten neyi kastediyorsun kimin kod adı” diye sordu. Bizim aklımıza gelmez. Kız tabi “Kurban eti, buzlukta saklıyorduk” dedi. Anacığım bunlar hep tuzak. Bu adamlar işini iyi biliyor vesselam. “Boruları nalburdan aldınız mı” diye sormuş bide telefonda. Ben tabi hemen anladım bu boruların ne olduğunu. Su borusu değil herhalde. Kızın nişanlısı borularla sanat merkezinin logosunu sabitlediklerini söyledi ama biz yutmadık, herkesi birbirine sordu. Herkes birbirini tanıdığını söyledi. Birine bir isim sordu. İşte bir tuzak da ha dedim ama kız “evet benim” dedi. Burada da bizim anlamadığımız bir şey olmalı.

Bu adamlar meğerse neler yapmışlar anacığım. Otobüs yakmış, MHP seçim bürosuna, bomba koymuş envai çeşit eylem yapmışlar. Doğrusu o zaman anladım ne büyük bir iş yaptığımızı. Savcı resimler gösterdi. Dört tane resim birinde yanmış otobüs, ikisinde yürüyen insanlar sonuncu resimde de iki teröristin yan yana çekildiği bir resim. Hani benim Hasan’la böyle ellerimizi omuzlarımızı atmışız ya öyle bir resim. Bu resimlerin delil olduğunu söyledi. Anacığım ne olur ne olmaz siz o resmi de sobaya atın. Hatta sen resimlere bak böyle resimler varsa hepsini yak. Ne olur ne olmaz bir resim uğruna devlete baş kaldırmış olmayalım. Savcı bey bunlardan dördünü hâkime gönderdi. Komutan bu olayların başkaları tarafından üstlenildiğini, hatta birilerini yakalandıklarını söyledi bana. Komutanın bana ne kadar güvendiğini anlادın şimdi demi? Akıllı adam teröristleri nasıl köşeye sıkıştıracağını iyi biliyor. Sonra anacığım

hâkime çıktık. Savcı zaten 2 kadını bırakmıştı. Hâkim bir bize bir onlara baktı. Anlaşılan oda benim gibi acemi durumu çok anlamadı. Ya da anladı da belli etmedi. Anlamamış gibi davrandı. Bu büyük adamların davranışlarına akıl sır ermiyor. Kadın kısmının ne işi var içerde demi ya anacığım. İyi adammış savcı bey. Çok takdir ettim vallahi.

İşte böyle anacığım. Ben size yine yazarım. Oğlunuz burada çok şeyler öğreniyor. Gelince köye, oralara da çeki düzen vereceğim. Sen merak etme anacığım. Vatan emin ellerde. Saygıyla ellerinden öperim. Herkese tek tek selam ederim.

Oğlun

Önsöz Dergisi, 4.Sayı

BEKLEYECEĞİM...

Her sene, baharın son ayının ilk gününde, göçmen kuşlar gökyüzünü rengarenk bir bulut gibi sararak gelip konarlar dallarıma... Dünyanın en güzel şarkıları ve cıvı cıvı sesleriyle gelirler... Çok uzaklardan gelişlerini seyredirim. Öyle mükemmel bir örgütlülükle süzülürler ki gökyüzünde... Öndekinin arkasına dizilmiş, "v" şeklini almış kanatlar böylece birbirlerinden güç almaktalar. En öndeki havayı yarararak arkadan gelenlerin uçuşunu kolaylaştırır... O yorulunca, en arkadaki devralır yorgun kanatları, arkaya geçer diğeri... Beyazlar, maviler, allar, yeşiller içinde dalga dalga gelişlerini beklerim bir koca yıl boyunca. Ne kadar büyük ve canlı dallarım olursa o kadar çok kuşu barındırabilirim. Sanki toprak bütün öz suyunu taşır köklerime. Yüzlerce yıldır buradayım. Her yıl ilk göçmenimi ağırlar gibi heyecanlanan dallarıma söz geçiremem. Ufukta görüldüğünde kanatlar, her yanımdan çekiştirirler beni sabırsız çocuklar gibi... Yüzlerce yıldır bu bekleyiş için dururum inadına ayakta...

Evet inadına... Kuşlarımı sevmeyen, kara yüzlü, kara elli, kara bedenliler... Adları nedir bilmem... Bilsem adlarını, ağzıma almayı ar sayarım... Kara bulutlar değil... Yağmuru taşırlar onlar doğaya... Kara kuşlar, yılanlar hatta böcekler değil... Her biri bizim bir parçamız. Karalar... kapka-

ra... insana benzemezler... Kara bir kayada bile bir azamet vardır. Benzemezler ona da... ne diyeyim bilmem ki... biz onlara kara eller diyelim geçelim.

Kara eller sevmezler karadan başka bir renk. Tepeden tırnağa kapkara ve korkunç görünmek için her şeyi yaparlar. Gür ve büyük dallarımın geceleri kapkara, dev bir pelerine benzediğini düşünmeseler, çoktan yakıp yok ederlerdi yeşilin, kahverenginin her tonunu kazımak için üzerimden. Ay ışığının tepsi gibi parladığı gecelerde, yanıldıklarımı gösterebilmek için bir an aşağı inebilmesini ne çok isterdim. Bir fener tutsun yüzlerine, donup kalsınlar öylece... Görsünler yeşilimin ışıkla dans edişini... Kuşlarımın bıraktığı sarılarımı, kırmızılarımı... En çok bu renklere öfke duyduklarını bilirim... Ama ne yapsam görmezler... Geceye eğlenceler düzenler, gündüz pusuya yatarlar... Saklanırlar... Belli ki korkarlar aydınlıktan, güneşten, ışıktan... Belli ki saldırganlıkları bundan.

Onlar yıllardır, "Bu ağaç gecenin ve karanlığındır!" diye tepinirken kırarlar dallarımı hoyratça. En çok da kuşlarımın geleceği o gün geldiğinde bütün dallarımı keserler... Çıplak kalır, korkarım, gelip geçerler de konmazlar diye. Umudum, uzak ufuklardan gelen ilk kanadın ilk tüyündedir. Phoenicolar her zaman gelirler. En önce onlar gelirler. Kupkuru bir gövde de kalsam, etrafımı da çevirselirler gelirler... Diğerleri üzerimden arkalarına bakarak uçup giderken bile gelirler...

Otuz yıl önceydi. Bilemezdim kuşların beni kendilerine bu kadar bağlayacaklarını... Benim ağaç olmaktan başka umarım mı vardı. Topraktan besinimi, güneşten ışığımı alıp, serpilip güzelleşmeye bakardım. Tohumlarımı serpip toprağa çoğalmaktı umudum. Bilemezdim ne büyük bir dünyada yaşadığımı. Doğanın bir parçası olduğumun ayırında bile değildim.

Gökkuşağı gökyüzünü kapladı sandım. Sonra bir taç misali gelip kondular dallarıma... sarıp sarmaladılar beni... O an anladım ki ben o güne kadar meğer ne yalnızmışım. Nedir bu, bir armağan mı? Yüz binlerce minik ayak tutundu dallarıma. Uzun yollardan gelmiş aç ve yorgun başlar, birbirlerinin omuzlarına koyup başlarını, kanatlarıyla selama durdular. Ben, o koca tepenin, koca göletin kuyusunda, kocaman dallarımla yalnız ağaç. Dallarımla sardım onları. En uçlarıma kadar kırmızıyım, sarıyım, yeşilim, maviyim, beyazım... Görkemli enstrümanların, en güzel şarkılarının dev orkestrasıyım şimdi.

Birden bir korku kapladı içimi. Kara eller... Güne pusuya yatmış olmalı. Görüyorum... Ellerinde yine o kara aletleri... Uzatmışlar kuşlarıma, sinmişler arkasına. Dallarımla örtmek, saklamak istiyorum Phoenicolarımı, yaban kazlarımla, kırmızı gagalı leyleklerimi, skarletlerimi, mardarinalarımı, kanaryalarımı, bülbüllerimi, keklüklerimi... Hepsini sarıp örtmek istiyorum dallarımla ama nafile... Arka arkaya patlıyor gürültüleri... Ne olur kıpırdamayın yerlerinizden... Onların istedikleri de bu zaten. Şarkılar sustu... Kanatlar birbirlerine vurarak havalandılar. Çığlıklar yükseldi göklere... Siz hiç kuşların çığlıklarını duydunuz mu? O sesle, gövdem boydan boya ikiye yarıldı sanki. Karaya boyamak için kara aletlerine sarılanlar, kırmızıya boyadılar her yeri...

Kuşların kanatlanıp göğe karıştılar. Kökleri çikip kopartmak istedim, toprak tuttu bacaklarımdan. "Beni de götürün bırakmayın" diye bağırdım arkalarından. Ağaçların sesi yoktu. Ölen renkleri saydım sakladım köklerime. Otuz altısıyla da vedalaştım tek tek. "Yine gelecekler, söz veriyorum size, bırakmazlar bizi kara ellere, unutmayacaklar bugünü, unutmayacaklar sizi, beni,

tanırım onları ben, her sene baharın son ayının ilk gününde gelirler, ilk güneşle görünürler ufuktan ilk kanatlar, gelecekleler...”

Geldiler. Kızgın güneşten, soğuk rüzgarlardan, tipilerden, yıldırımlardan korudum kendimi. Meydan okudum karanlığın efendilerine... Geldiler... Hey! dağlar, kayalar, ırmaklar duydunuz mu beni, geldiler... Gelecekler demiştim size. Hey! toprak tutma artık bacaklarımı, geldiler. Bırak karşıyım onları havada... Hey! kara eller... Duy-sun sağır kulaklarınız... Geldiler... Cıvıltılarıyla, renkleriyle geldiler... Bırakmadılar bizi sizin kara ellerinize... Geldiler ve hep gelecekleler... Dünyanın en vefakarları, en zayıf ve en güçlüleri... Göklerin efendileri geldiler... ve hep gelecekleler...

Sonra... Sonra kapkaranlık günler başladı... Kestiler bütün dallarımı... Kara bir örtüyle örttüler üzerimi... Karanlık... Zifiri karanlık... Yoksa gökyüzünü mü kararttılar? Yoksa kazandı mı kararlar? Neden öldürmüyorlar beni? Kuşlarım nerede? Neden kesmiyorlar kökümünden? Onlar isterler ki, bir bir devrilsin hayatlarımız ayaklarına... Güneşsiz çürüyüp gitmemi mi bekliyorlar? Kuşlarım nerede? Kafeslere mi kapattılar, kanatlarını mı kırdılar...

O sene ve sonraki sene... Sonraki ve daha sonraki... Gelecekleler... Biliyorum. Yaşayacağım ve göreceğim. Üzerimdeki örtüyü çekip atacaklar. Çıplak ve çirkin kalsam da çürümeyeceğim ve ölmeyeceğim... Yıllar geçti, en son gelmelerinden tam on sene sonra... Benim cesur Phoenicolarım, ateş kanatlı kırmızı kuşlarım, çekip aldılar örtüyü. Fırlatıp attılar hep beraber. Kondular cılız dallarıma... Öylesine solgun, öylesine çıplak... Onların güzel ve görkemli ağacıym ya olsun... Çürümedim ayaktayım... Kuşlarım tüm renkleriyle bezediler beni... Dallarım, yapraklarım oldular.

Anlatamam ne kadar kızdıklarını kara ellerin. Nasıl bir kıyamet koptu... Gökyüzü kanat seslerine boğuldu. Bir teki, bir teki kaldı. Ellerime düştü bir ulu Dal... Gittiler... Kuru gövdemde sakladım O'nu. Bulamadılar... Dal'im sandılar... Gittiler saklandılar karanlıklarına.

Sonra... Sonraki yıl aynı gün geldiler... Kara eller, phoenicolarımdan birini vurdular belinden... Uçamadı, yetişemedi peşlerinden. Sakladım onu, kuşlarımın emanetini, kovduğumda ...

Yoklar... Baharın son ayının ilk günü... Bütün dallarımı açmışım göğe, beklemekteyim. Bomboş gökyüzü, güneş ve ben... Yine kara günler mi geldi? Neredeler? Boşluk... Kötünün bile bir adı vardır... Acının, özlemin... İhanetin bile bir adı var. Ama boşluk... Onu anlatmanın dünyada dili yok. Ağaçlar bile anlatamaz onu... Ağır bir boşluk... İki yıl geçti.

Geçti bütün mevsimler bir bir... Dallanıp, yapraklandım. Kocaman dallarımla, gizlice, bir bahar festivaline hazırlanır gibi... Bekliyorum inatla... Geliyorlar... Phoenicolarım... Ama ne oluyor? Neden ayrıldı diğerleri? Nereye gidiyorlar? Bırakacak mısınız beni kara ellere... Onların kara peletrinli, karaağacı olmaya mahkûm mu edeceksiniz beni...

Gittiler... Öbek öbek, dalga dalga gittiler... Phoenicolarım kaldı yalnız. Ateş kanatlı kırmızı kuşlarım benim. Küçük, cesur kuşlarım. Her sene geldiler. Kanatları kırıldı yine geldiler... Bütün dallarımı kesip, yekpare gövde bıraktılar beni, onlar yine geldiler... Üçer, beşer, on beşer, ellişer... Çoğalarak geldiler... Yakalanıp kafeslere konuldular. Çağırdılar diğerlerini, yine geldiler... Gökler kanat kanat, rengarenk dolup geçip giderlerken, çığlık çığlığa çağırdılar onları... Bırakmadılar beni kara ellere... Ta ki ilk günkü gibi... Otuz yıl önceki gibi

taçlandıırncaya kadar beni dev çalgılarıyla renk-
lerim. Unutturmadılar köklerime sardığım, kovu-
ğuma sakladığım yüreklerimi... Kara ellerin kara
pelerini olmadığımı haykırarak geldiler.

Bugün dostlarım. Bugün tam otuz yıl geç-
ti. Phoenicolarım, bülbüllerim, kanaryalarım, şa-
hinlerim, yırtıcılarım ve göçmenlerim, hepsi hepsi
geldiler. Ah dostlar, kara elleri görseydiniz, çılgına
döndüler. Her yere rastgele ateş ettiler. Ormanları
tutuşturdular, gökleri kapladı kara bulutları. Git-
mediler... Dostlarım gitmedi kuşlarım. Dallarına
tutundular, bir o yana, bir bu yana seğirttiler...
Gitmediler... Bütün orman kaçıştı... Kara bulutlar
doldurdu doğanın ciğerlerini. Ah! her şeyi öldüre-
cekler sandım. Öyle korktular, öyle çılgına döndü-
ler ki... Onlar kaçmadılar... Renk renk kapladılar
her yanı. Öbek öbek tuttular dallarımı. Sildiler do-
ğanın kulaklarının pasını...

Kara ellerin kesildi sesleri... Kesildi elleri...
Bilseniz, tırmanmıyorlar öyle dallarıma fütursuz-
ca. Geceye naatlar kesildi. Biz yendik. Renkler ve
aydınlık yendi kararı ve geceyi... Onların ölü be-
denlerinin üzerine düştü omuzları...

Buradayım ve hep bekleyeceğim sizi phoe-
nicolarım... Benim renklerim... Benim seslerim...
Saklayacağım köklerimde sizden kalanları... Gök-
lerin efendileri... O kadar çok ve o kadar güçlüsü-
nüz ki... Tek tek o kadar zayıf.

Buradayım... Yaşayacağım ve bekleyeceğim
sizi... Kara ellerin kaçıp gittiklerini göreceğiz hep
birlikte. O güne, gökleri kucaklayan dallarımla ha-
zırlanacağım. En güzel şarkılarınızla gelin... Büt-
tün renklerinize...

Bekleyeceğim...

Devrim Sabahı Sevgilim

Yüreğimin sokakları işgal altında
Yıkıyor delikanlıların bütün çirkinlikleri.
Şarkılar söylüyorlar kaldırımlarımda,
duvarlarıma öfkelerini, umutlarını ve aşklarını
yazıyorlar.
Alevler sarmış dört bir yanı.
Varsın küle dönsün
neon ışıklarıyla yalanlanmış yüzler.
Devrim gecesini sevgilim.
Yüreğimin bütün meydanları işgal altında.
Çimlerin üzerinde uyanıyor güne
rengarenk çiçekler misali delikanlıların.
Bir tekmiş gibi hep beraber kımıldanıyor meydan.
Yeni bir dünyayı işleyecekler şimdi buraya
nakış nakış.
Devrim sabahı sevgilim

SEVGİLİ GÜZELTEPE

Daha önce de sana yazmayı düşündüm ama bir türlü olmadı. Belki de yazılması gereken zaman bugündür.

Neler olduğunu izliyor, biliyorsun. Daha geçenlerde Sanat merkezimizi bastılar. Senin sokaklarından geçti TOMA'lar, ağır araçlar ve senin çocukların olmayanlar. Sabahın köründe kapalı kapımıza, boş binamıza operasyon yaptılar. Hem de ne operasyon, sanki yüzlerce kişinin olduğu bir yere hatta düzelteyim yüzlerce silahlı savaşçının olduğu bir yere giriyorlar. Oysa biliyorlar ki bir sanat merkezinde sabahın altısında kimseyi bulamazsınız. Anahtarını, camı kırdılar, bir şey bulamadılar, gittiler... Gördün onları ve kim bilir kirli ayaklarıyla adımladıkları için sokaklarını ne kadar öfkelenedin. Biliyorum alışkınsın bunlara, ama yine de öfkelendiğine eminim.

Yine senin çocukların çıktılar ortaya balkonlardan, camlardan, "Ne var ne istiyorsunuz?" diye bağırınlar, "Neye gelmiş yine bu köpekler" diye söylenen ve baskın boyunca şimşek bakışlarını onlardan ayırmadan bekleyen ana, "Tayibi tutuklayın Tayibi" diye evinin balkonundan bağırın komşu...

Ne çok gurur duymuşsundur kim bilir. Biri devrimci avukatları arıyor, biri fotoğraflarını çeki-

yor gizlice, baskından sonra haberi olan bir işçi kızarak geliyor, “niye bana haber vermediniz” diye. Şöyle diyor baskından sonra toplanıp gelen kadınların; “ İstiyorlar ki burada devrimcilerin değil te-cavüzcülerin kurumları olsun, bu baskın bu göz-dağı bizedir. Bu mahalle devrimcilerin mahallesi olacak böyle biline. Siz giderseniz onlar gelir biz biliyoruz...” Onlar konuşurken “ÖrgütLENİN” duvar yazısı çarpıyor gözüme, sanki Lenin konuşuyor.

Bir hafta sonu, yakın zamanlardan birinde, çocukların bildiri, gazete dağıtırken polisler çevirmişti hani. Kimlik kontrolü yapacaklarmış... Birden mahalleli çıkıp oradan buradan alıvermişti çocukları, kaçırmışlardı oradan. “Ne istiyorsunuz çocuklardan” diye paylamışlardı gelenleri. Kaçmışlardı arabalarına binerek apar topar... Bakkala götürüp bir de çikolata dağıtmışlardı da keyiflerini ve gururlarını seyretmiştin sen de çocuklarının.

Güzel dostum,

Bu mahalleye sanat merkezi açmayı düşündüğümüzde türlü şeyler söylediler senin için biliyorsun. “Bu mahalleden bir şey çıkmaz” diyenlere de bizim kadar tanıksın. Oysa sen bizim sana ne kadar güvendiğimizi gördün. Sanat merkezi ve Ali İsmail’in adının olduğu kütüphaneyi açarken belediye otobüsünün yolunu değiştirmişti çocukların yolu etkinliğe kapatmak için. Koca salona sığmadık da sokağa taştık. Ali İsmail’in annesi de gelmişti, ağlamadı, bizim bütün annelerimiz gibi içine ağlamayı öğrenmişti ama senin toprağına düşen damlalardan sen anladın. Bizimle halay çektin, marşlar türküler söyledin Emeğe Ezgi’yle. Ne çok eğlenmiştik birlikte.

Bu mahalleden bir şey olmaz diyenler hala aynı şeyi söylüyorlar biliyorum. Üzülme, kızma. Bu topraklar ne çok umut yaşadı ve ne çok hayal kırıklığı. Kimimizin payına umut düştü kimimiz

hayal kırıklığını koyduk yüreğimize. Bu da saklanmanın bir yolu haklısın ama biliyorsun toprak kardı mı kimse üzerinde öyle rahat duramıyor. Her eylemi öbek öbek gruplarla toplaşarak köşe başlarından izleyen gençlerinden tanıyoruz biz seni. Katılmıyorlar diye kızıyorlar, örnek gösteriyorlar bize bir şey olmayacağını ama gitmediklerini de görmüyorlar. Toplaşıyor bekliyorlar. Onların beklediğini görüyor istenmeyenler de. Bir şey olsa ok gibi fırlayacak gibi bekliyorlar. Sert bakışlarını ayırmadan, dosta güven vererek, düşmana korku salarak bekliyorlar.

13 Mart'da senin, bizim yoldaşlarımızı anarken de öyle olmadı mı? Yolun başına astığımız pankartın başından ayrılmadı çocukların. Gelmediler diye kızdı kimisi. Geldiler ve kendilerine görev verdiler. Yirmi otuz genç bekledi öbek öbek. İstenmeyen kimse yaklaşmadı bize. Bizi görmeden önce onları gördüler. Belki onlardan önce de başkalarını... Halka halka beklediler çocukların yoldaşlarını...

Güzel yoldaşım...

Yaşım tutmadı göremedim. Tutanların da kimisi başka yerlerdeydi. Keşke dilin olsa da anlatsan Tariş direnişinde sokaklarını. İzmir'in birçok mahallesinde olduğu gibi işçilerinin emekçilerinin sana sığındığı, seni siper aldığı otuz altı yıl öncesini. Çimentepe'ymiş adın o zamanlar. Çimen kalmadığından mıdır, seni güzelleştiren ayaklanmadan mıdır sonradan Güzeltepe demişler adına. Sokak sokak çatışmış işçilerin "Tariş'te faşizme geçit yok" diye. Kolordular çevirmiş etrafını, ordu ordu gelmişler. Uzun zamandır seninle yaşayanlar anlatıyor. Kim bilir ne kadar şey yaşadın. Korku, gurur, kaygı, acı... Ne çok savaştın çocuklarıyla birlikte. Hala da savaşmaktasın.

Boylu boyunca denizi, tüm şehri ve en çok da

sanayi bölgelerini tepelerden gören işçilerin artık kendi evlerinin sahipleri oldukları için kendilerini daha zengin hissediyorlar. Hala adı “gecekondu”... Biliyorlar... O manzarada gözü var zenginlerin, kentsel dönüşüm adında siteler kuracaklarmış yı-kıp “eskiyen” mahalleyi. Rahatsızlar, öfkeli ve acı yüklü çocuklarının onlara tepeden bakmasından. O kadar kolay olsaydı şimdiye kadar çoktan site olmuştu buraların. Sen de biliyorsun ki senin çocuklarından korkuyorlar. Gezi’de yukarıdan aşağıya indikçe çoğalan, sesi her dakika bir önceki-ni bastıran, inip tepelerinden ana yolları kapatan çocuklarını gördüler. Pijamalarıyla, atletleriyle, terlikleriyle indiler geldiler... Birinci gecede eksik kalanı ikinci gecede tamamladı çocukların yaktılar bütün binalarını... Gördüler...

Duvarlarındaki yazılara bakıyorum. Her yer çeşit çeşit... Hep ilerici, devrimci sloganlar, afişler... İnsan eliyle değil, yağmurdan rüzgârdan yıpranıyor afişler... Eski afişlerin uçları görünüyor oradan buradan, eski yazılar silikleşmiş. Kim el uzatabilir onlara... El uzatanlar, gecenin karanlığında gizlice uzatanlar kazınıyor hafızalara “bu bizden değil...” “Yarın kapımıza çarpı atacaklar bunlardır.”

Güzel tepem,

Gelip girenler de var aralara, yerleşiyorlar evlerine ama yerleşemiyorlar çocuklarının arası-na. Dişleri gıcırıyor Cem evi yapılmış karakoldan bahsederken seninkilerin. “İşkence yapılmış yerde cem mi tutulur” diyorlar ateş gibi açtıkları gözle-riyle. Bir bir sayıyorlar dostları düşmanları... “Bu bizden, bu bizden değil” bizden dedikleri ulusu, mezhebi değil biliyorsun. İşçiden emekçiden yana kim varsa hepsini bir kabul ediyorlar. Kim gelip bir yer açsa, bakıyorlar; “bizden mi değil mi” Biz-den mi, ayrımsız kabul ediyorlar. Kabul ediyorlar

ama deneyimleri o kadar birikmiş ki hemen gelip girmiyorlar. Biliyorsun biz de ne kadar süre boş sanat merkezine gelip gittik, açıp kapattık. Bizi izlediklerini biliyorduk. Dost olduğumuzu biliyorlardı, köşe başlarında bekliyorlardı... Çocukları oyun oynamaya geliyorlardı. Anneler babalar çocuklarının orada olduklarını biliyorlardı. Ablalarıyla el işleri yaptıklarını, yaşamı paylaştıklarını biliyorlardı. Ketelerini, aşurelerini tabaklarını, eşyalarını getiriyorlardı ve gidiyorlardı. Ne kadar sürdü bize güvenmeleri senin çocuklarının. Kural şuydu, sorguluyorlar, gelip geçici miyiz, onlara istemeden de olsa zararımız dokunur mu, ne kadar akli başındayız, gerçekten devrimci miyiz, birbirimize nasıl davranıyoruz, deneyimimiz nasıl, biliyor muyuz... Sorguluyor, sorguluyorlar... Kitaplardan değil, yaşamdan sorguluyorlar. Bu durum sabırsızlar için umut kırıcı, ama devrimcilik sabır işi. Onların sorgulamaları çok doğal ve çok doğru.

Sevgili dostum,

Sana yine yazacağım. Belki yine bir ayaklanma gününden yazarım. Senin gönderdiklerini de okuyup anlamaya çalışıyorum. Senin sokaklarını, yiğit, temkinli, acılı ve öfkeli çocuklarını da...

Daima...

Önsöz Dergisi, 32.Sayı

Ufukta Beklenene

Gözlerini görmedim hiç
başımı çevirdiğim yerde bakıyor
insanlık kadar güzel
insanlık kadar dirençli
insanlık kadar sonsuz
görmedim gülüşünü
çocuksu ve güçlü
kahkahalarının etrafına topluyor gençler
sesin yolu anlatıyor
duru, coşkun
sesinden, ellerinden tutuyor çocukların
ellerin bir çiçeğin ucunda gibi narin
uçurumdan düşeni kavrar gibi sımsıkı

görmedim boyunu posunu
arkandan gidişini seyrediyorum
yolun uzak,
yolun bir nefes alımı kadar uzak
telaşlı ve ağır adımların
bir şehir sürükleniyor ardından
bir şehir çekiyor harabelerine
geçmişten gelmişsin, üstünde binlerce yıllık toz
gelecek omuzlarında asılı, yükün ağır
hiç görmedim baktığın yeri
bakıyoruz birlikte aynı yere
ufukta kaybolduğunu söylüyorlar
“sabah bu taraftan doğacak” diyor dostların
tepelerine tünemiş kuşlar gibi insanların
rengarenk
bekliyor karanlığı boğacak kızılını
görmedim onları
duymadım sessiz sabırlarını
başımı çevirdim gördüm gözlerini
anlattılar bir bir
anladım.

KOKU

YABANCILAŞMAYA KARŞI BEYİN EGZERSİZLERİ

Sabahın karanlığı ve ayazında koşarak servise yetişti. Boğazını yakan bir tat yutkundukça zehir gibi akıyor midesine. “Yine sigarayı fazla kacırdım.” diye düşündü. Alelacele bir “günaydın”-dan sonra her zamanki yerine oturdu. İçerisi sıcak, yine alelacele çıkıyor üstündekileri. Yan koltuktan bir göz izliyor, izlemiyor havasında. Bir şey söylese suçlu olacak. Arka koltuktaki kadın yanındakine yüksek sesle fısıldayarak anlatıyor, “Program yerleştirdim.” “Nasıl?” diyor kadın, “internetten arayınca bulunuyor, kolay. Telefonuna indiriyorsun, onunkine de, her dakika izliyorsun.” Bir yandan bir film izler gibi izliyorlar belli ki. “Ne yaptığını, ettiğini bilmek hakkım. Kocam değil mi?” Gülüşüyorlar. Midesine akan zehirli bir tat mı, burnunun direğini yakan, bir koku mu ayırt edemiyor. Eğilip koltukların altına bakıyor, sanki çürümüş bir et kokusu sarmış içerisini. Eğilme- siyle yan koltuktaki gözler dikiliyor göğüslerine. Dudağının kenarındaki ince kıvrımdan başka bir iz bırakmadan uzaklaştırıyor yine gözlerini. Ondan bir şey çalmayı başarmış gibi bir kıvrım.

Fabrikanın kapısından koşar adım giren işçilerin arasına karıştı. Yine alelacele giyinip tezgahı-

nın başına geçti. Eşyalarını koydukları küçük bir dolabın darmadağınık olduğunu gördü. Tuvalet kâğıdı yere düşmüş, kaldırdı attı çöpe. “Kim dağıttı buraları?” diye çıkıştı. Bir arkadaşı kulağına eğildi; “Patron gelmiş bizden sonra, karıştırmış her yeri. Telefonundan izliyormuş kameraları, birinin giderayak buraya gazete gibi bir şey koyduğunu görmüş ya da gördüğünü sanmış.” “Patron gelmez ki buraya, formenler ne güne duruyor”, “Gelmiş işte, boş ver.” İşine döndü.

Çay molasını gözlüyor duvardaki saatten. Bir şeyler atıştırırsa da geçse şu lanet olası tat ağzından. On dakika daha uyumak için kahvaltı yapmadan çıkmasına içerleniyor. Kameralar daha önce hiç bu kadar rahatsız etmemişti onu. Sayıyı çıkarmak için durmadan çalışmak zorunda ama o artık usta. Tezgâha yasladığı sol kolu ve omzu taşlaşmış. Sağ eliyle bir makina gibi geçiriyor malları. Kameraları tespit ediyor gözleri istemeden. Kendisini, tezgâhı, ellerini her şeyi zumlayan kameraları.

Çıkışa on dakika kala bir koşturmaca olurdu, niye çekilmiyor bu formenler başımızdan? Bunca insan nasıl giyinecek, hazırlanacak, servise yetişecek? Beş dakika geçiyor bu gerginlikle. Çekiliyor formenler, birbirlerine çarparak, koşarken giyinerek biniyorlar servise. Bütün gün genzini yakan koku bir türlü gitmedi. Çok aç olmasına rağmen yemek bile yiyemedi. “Yarın doktor gelecek, sorayım bari. Kanser falan olur da, öyle diyorlar, eti çürürmüş insanın, böyle kokarmış kendisine.” Mide kanseri olmuştu teyzesi, o da böyle olmuştu.

Doktor hastaneye sevk etti. Formen ‘işten kaçtın yine iyisin’ bakışıyla imzaladı, müdüre gönderdi. Müdür onu görmedi, başka bir şeylerle meşguldü, kâğıdı imzaladı, aldı gitti. Hastanede randevusuz hasta bakılmıyormuş, telefon ya da internetten randevu alınacakmış, acilse acile gidi-

lecekmiş diye anlattı görevli. 'Acil' diye düşündü. Koku gittikçe artıyor, içindeki korku büyüyordu. "Erken teşhis hayat kurtarır." diyordu ya reklam afişleri... Tıklım tıklım dolu acilde derdini anlattı. Görevli ona lüzumsuz bir hasta gibi baktı. Uzun uzun bekledi. Doktor geldi ayaküstü sorular sordu. "Nörolojiye randevu alın." dedi. Boğulacak gibi bir kokudan kaçarcasına dışarıya çıktı. Telefonla aradı, gelecek haftaya randevu var en yakın. Aldı. Soğuk içine işledi. Bir süre montunu giymedi.

Bir haftada en az iki kilo vermiş olmalıydı. Formenin, arkadaşlarının sorgulamaları, kağıtlar arasında nöroloji doktoru bir dizi tetkik tutuşturdu eline. "Bunlar çıktıktan sonra gel." dedi doktor. "Kokuyu kesecek bir şey verseniz?" dedi, "Tetkiklerden sonra..." dedi doktor. Beynin elektrosu çekilecekmiş, bazı kokular epilepsi yani sara hastalığında da böyle hissedilirmiş. Beyin EMAR'ı da gerekirmiş. Kan tahlilleri... Elektro randevusu on beş gün sonra, EMAR gece olursa hemen, yoksa o da öyle... Kanlarını verdi, randevularını aldı, öğleden sonra işe yetişti.

Akşam arkadaşıyla dışarı çıkacak. Belki biraz rahatlarım diye düşündü. Servisle AVM'ye kadar geldiler. "Ne oldu sana böyle, sararıp soldun?" diye sordu arkadaşı. "Bilmiyorum, bu koku beni delirtecek. Çok acıktım, bir şeyler yiyelim mi?" Arkadaşı hastaneye söyleniyor durmadan. "Nasıl bu kadar uzun sürer bir teşhisin konması? Daha tedavi süresi var. Bu insan ne yaşıyor farkındalar mı? Ya daha önemli bir şey olsa..." Dışarı çıkmak iyi geldi diye düşündü kendi kendine. Şimdiden koku biraz azaldı sanki. Hiç bu kadar yememişti uzun süredir. Kokuyu unutmuştu. Arkadaşının bu doğallığını, bu coşkun tepkiselliğini ve duyarlılığını her zaman sevmişti.

Tek izin gününü temizlik yaparak geçirdi.

Evin içinde sanki bir fare ya da onun gibi bir şey ölmüş de bulamıyormuş gibi her şeyi döktü. O kadar çok deterjan kullanmıştı ki gözleri yaşıyordu. Nadiren eve gelen, genellikle hafta sonlarını işe uzak, şehre yakın olan ailesinde geçiren ev arkadaşı geç saatte geldiğinde yerinden kalkacak hali kalmamıştı. Hiçbir şey bulamamış olmanın hayal kırıklığı ve midesini bulandıran koku... Arkadaşı, eve girer girmez "Naber?" dedi ve cevabını beklemeden odasına gitti. Çamaşırlarını topladı, ütü yaparken birden onun orada olduğunu fark etmiş gibi sordu, "İyi misin sen?", "İyiyim" dedi kısaca. "Face'imı kapattım. Anneler çok fazla sosyal medya gözüaltısı olduğunu söyledi.", "İyi de bir şey paylaşmazsın ki sen?", "Olsun, ne olur ne olmaz, sen de kapat bence." Cevap vermedi. Telefonuna bakındı, "Cezaevinden annesinin cenazesine katılmak için özel izinli çıkan milletvekilinin gömülen cenazesi yüz elli kişilik bir grubun müdahalesi ile yerinden çıkarılıp memleketine götürülecek.", "Bir koku geliyor mu sana da?" diye sordu. Arkadaşı havayı kokladı, "Yoo," dedi, "nasıl bir koku?", "Çürümüş et kokusu gibi.", "Ben almıyorum." dedi ve eşyalarını odasına götürdü.

Annesini düşündü bir süre. Köyde, yaz tatilinde ona yardım etmesini bekleyen yaşlı annesini... Tatlı yorgunlukları... Babası geldi aklına. Durmadan, "Bir şeyler yedin mi kızım?" diyen, "Bize çok gönderiyorsun, kendine bakmayı ihmal ediyorsun." diye serzenişte bulunan babasını... Yedi yaşındaki bir çocuğu döverek öldüren baba geliyor aklına... Kim bilir onu ilk kucağına aldığı anda içini nasıl duygularla dolduran oğlunu... Dövülürken ağlamış, belki yalvarmıştır. Ya anne, naptı acaba o sırada? Ne yapmış olabilir ki bir çocuk? Bir baba çocuğuna nasıl bu kadar yabancılaşabilir? Lavaboya koştu, çıkardı. Arkadaşı su getirdi. "Ne-

yin var senin? Gittin mi doktora?”, “Gittim” dedi. “Allah allah, kötü bir şey mi yedin acaba, mideni mi üşüttün?”, “Gitmiyor bu koku. Nörolojide bir şey çıkmadı, psikiyatriye gönderdiler, yarın oraya gideceğim. Bu ay doktora git gel, üretimim düştü. Elektriği sen versen, öbür ay ben sana versem?”, “Valla bende de yok, krediye yatırıyorum ne varsa.” dedi arkadaşı. “İyi, bulurum bir yerden, ben yatıyorum, iyi geceler!”, “İyi geceler!”

Doktor, nörolojide yapılan tetkiklere baktı bir süre, bir süre bilgisayara bir şeyler yazdı. “Ne zamandır duyuyorsun kokuyu?”, “Bir buçuk ay oldu”, “Hep aynı yoğunlukta mı?”, “Bazen uzakta, bazen ağzımın içindeymiş gibi”, “Tam olarak ne kokusu sence?”, “Çürük et kokusu, bir hayvan ölmüş de bir yerde duruyor gibi”, “Senden başkası da duyuyor mu?”, “Hayır.”

Fabrikaya döndüğünde öğle tatiliydi. Arkadaşı onu soyunma odasında buldu. “Yemek yemeyecek misin?”, “Hiç canım istemiyor”, “Biraz yemeye çalışsan, yemek güzel. Çok zayıfladın.” Yemekhaneye yürürken sordu, “Ne dedi doktor?”, “Koku halüsinasyonu diye bir şeymiş. Aslında yokmuş ama ben duyuyormuşum. Bir ilaç verdi. Deneyeceklermiş. On beş gün sonra kontrole gidecekmişim, test yapacaklarmış”, “Hadi bakalım. Çözsünler artık çok uzadı. On beş gün on beş gün, böyle olur mu?” Başka bir arkadaşı geldi yanlarına. “Geçmiş olsun, iyi misin, ne dedi doktor?” Arkadaşı söze girdi, “Tetkikler yapılacakmış, bilmiyorlarmış daha. Nöroloji bakıyor.”, “Eh, bulurlar elbet, hadi görüşürüz.”, “Niye öyle dedin?” diye sordu arkadaşına, “Deli misin kızım, pardon, deli derler sonra biliyorsun bir dakikada yayılır, patrona gider maazallah işten çıkarırlar, iyice saflaştın sen de. Tamam, hadi kalkalım, bir şey yediğin de yok zaten. Kimseye bir şey söyleme. Bizim Uzun

akşam çıkalım laflayalım biraz diyor. Ama sanırım bana sarkıyor. Gelsene benimle, yok diyemedim.”
“Olur.”

Akşam çıkışta yine AVM’de indiler. Uzun, sonra indi. Laf olmasın diye öyle yapıyorlardı. Bir yere oturup beklediler. “Ne buluyorsun bunda?” diye sordu arkadaşına. “Bilmiyorum. Dürüst biri, kimseyi gambazlamaz, hoşuma gidiyor bu yanı.”, “Evet ama çok farklısınız, sen capcanlısın o hep durgun ve karamsar, seni sıkıyor biliyorum.”, “Evet farkındayım, sanki değiştirmiş gibi geliyor.” dedi arkadaşı. Uzun geldi, selamlaştılar. Oturur oturmaz “İşçi ölümlerini paylaşmışsın, formenler takip ediyor faceleri biliyorsun, birbirlerine gösteriyorlarmış.” diye başladı söze. Arkadaşı yine girdi araya “İyi yapmış, 1923 işçi ölmüş bir yılda, daha ne olsun, onu da mı paylaşmayalım. Görseydim ben de paylaşırdım. Kapatın gitsin bari facelerinizi. Masa başı rakı muhabbeti dışında bir şey yok zaten. Zoraki gülümsemeli mutlu aile fotoları mı paylaşacağız sadece. Amma ödleksiniz ha”, “Ödlek değilim ama sosyal medya devrimcisi de değilim.”, “Ne devrimcisisin? Sanki devrimciymiş gibi...” dedi birden. Arkadaşı şaşkınlıkla baktı, “Afferim kız face’den mi öğreniyon bunları?” Uzun bozulmuştu. “Ben yıllarca devrimci çalışma yaptım”, “Ne olmuş yaptıysan?” diye çıkıştı arkadaşısı. Söze bir başladı mı onu durdurmak mümkün değildi. Uzun başını eğip çaresiz dinleyecekti. “Sermaye mi bu biriktiresin, şimdi napiyon? Bir kuytuya saklanmış fırtına geçsin diye bekliyorsunuz hepiniz. Pula döndü maaşlar, her tarafımızı izliyorlar, formenler azmış, daha ne olsun. Millet birbirini yiyor, çürüyor, ne zamana kadar bekleyeceksiniz? Gececeğine her şey günden güne ağırlaşıyor...” Uzun, arkadaşısının biriktirdiği her şeyi püskürttüğü sözlerini dinledi, sonra bir süre sustu, ağır ağır konuşmaya başladı;

“Biz örgütsüzüz, içimiz ispiyoncu kaynıyor, onlar güçlü, her şey ellerinde, ne yapalım peki? Yenileceğimizi bile bile atlayalım mı orta yere, neden her şey benim elimdeymiş gibi, her şeyin sorumlusu benmişim gibi bana sarıyorsun?” Arkadaşının öfkesi dinmemişti, “Kime diyim, bildiğim bir sen varsın bu işleri bilen. Sen de kredi borçlarına esir olmuşsun. Yenilirsek yenilelim, bir şey yapmadan yeniliyoruz zaten. Biraz da onlar düşünsün.” Uzun yine başını öne eğmişti. Bu kadının dobralığını seviyordu, bu kadını seviyordu ama yenilirse kaybedeceklerini hesap etmek zorundaydı.

Midesi bulandı. Arkadaşı onunla gelmek istedi, izin vermedi, lavaboya gitti. İzin istedi, onları hararetli bir tartışmanın ortasında bıraktı. Arkadaşı çıkarken “Sana gelcem.” demişti. Ev arkadaş gelmemişti. Muhtemelen mesaiye kalmıştı. Belki sabaha kadar, belki ertesi gün de akşama kadar çalışacaktı. Salonda uyuyakaldı. Kapının ziliyle uyandı. Arkadaşının sarılması ona iyi geldi. Çay suyunu koydu. Arkadaşı hararetle konuşuyordu. “Bir şey yapmamız lazım. Eğer bu koku psikolojikse kokunun azaldığı ve arttığı anları not edebiliriz. Azaldığı anları çoğaltırız, arttığı anlardan sakınırız”, “İyi fikir...” dedi umutsuzca. Çok yorgun hissediyordu kendisini, sürekli saldırı altındaymış gibi. “O zaman iş çıkışlarında bir yerlere gidelim, değişik insanlarla konuşalım bakalım neler olacak.”, “Nasıl olacak bu iş, deney gibi?”, “Evet, deney gibi. Kolay iş, tiyatroya, sergiye, konsere falan gideriz. Hatta grevdeki işçileri ziyaret ederiz. Çoktan başladılar ama ben de ihmal ettim bir kere gitmiştim bir daha gidemedim.”, “Öylece çıkıp gidecek miyiz? Gördüm face’den, ben de çok isterim ama...”, “Evet, öylece çıkıp gideceğiz. Yarın akşam iş çıkışı, ne diyorsun?”, “Olur, deneyelim.”

Hasta olduğu günlerde düşük kalan sayıla-

rını tamamlamak için bugün her zamankinden fazla çalışmıştı. Asıl sürpriz sadece onun fazla çalışmış olmamasıydı. Arkadaşları onun performansını yükseltmek için fazla yaptıkları mallardan ayırmış onun tezgâhına koymuşlardı. “Azar azar arttıralım, çaktırmayalım, daha yedek var, kendini yorma.” dedi arkadaşı. Arkadaşında bir değişiklik fark ediyor ama anlam veremiyordu. Bugün koku çok uzaklardan geliyordu. İlaçlar mı etkili olmaya başladı yoksa hastalığını yeniyor muydu, bilemedi.

Grev alanına neredeyse koşarak vardılar. Herhalde arkadaşı daha önce geldiği için tanıştıkları onları karşıladı diye düşündü. Sonra her geleni böyle karşıladıklarını fark etti. İşçiler kâh gülerek, kâh ciddileşip yumruklarını sıkarak anlatıyorlardı olan biteni. Gelirken arkadaşıyla börek, simit falan almışlardı. Uzun zamandır böyle iştahla yememişti. Geç saate kadar ateş yanan dubanın başında oturdular. Arkadaşı oraya sonradan gelen birinden bir şeyler aldı, eve gittiler. İki gazete çıkardı çantasından, ona verdi birini. “Oku, iyi gelir, anladım ben senin derdini, ama şimdi anlatsam bana inanmayacaksın, bana güven, çözeceğiz bunu, hadi iyi geceler!” dedi ve kıvrılıp oracığa yattı.

Gözüne uyku girmedi. Aslında yorgunluktan her tarafı sızlıyordu. Göz kapakları tonlarca ağırlıktaydı. Kokuyu arama alışkanlığı peşini bırakmıyordu. Gün boyu uzaklaşmış, sanki peşini bırakmıştı. Şimdi yine etrafında dolanıyordu. Genzini yakacak kadar değil ama yakın. Gazeteyi aldı göz gezdirdi. Birkaç yazıyla ilgilendi. Birkaçını okudu. Geç saatte uyuyakaldı.

“Açıkça söylemeni istiyorum.”, “Hazır mısın? Seni sarsmak istemiyorum.”, “Evet, hazırım, merak etme. Bir haftadır bekliyorum, sana güveniyorum. Ne olursa olsun tepki göstermeyeceğim.”,

“Peki öyleyse. Toplumsal çürümeyi duydun mu?”, “Uzun’a söylemiştin, o zaman duydum. Ama muhtemelen ne olduğunu aşağı yukarı anlıyorum.”, “Şöyle anlatayım: Toplumdaki birikmeler bir süre sonra toplumda bir değişime yol açmazsa toplumu çürütmeye başlar. Önce yabancılaşma, yozlaşma ve sonunda çürüme.”, “Grevdeki senin arkadaşın anlatmıştı, sonra gazetede de okudum, kapitalist sistem için söylüyorsun di mi? Sermaye sınıfı işçi sınıfının gelişimine engel oluyormuş ve işçi sınıfı bu engeli aşmak için mücadele edermiş.” “Harikasın. Çok güzel anlamışsın.”, “Peki bunun ne alakası var benim hastalığımla?”, “Bence, bu bir hastalık değil. Tepki. Çürümeyi hissediyor ama onun ne olduğunu tam olarak anlayamıyorsun. Ona karşı bedeninin bir tepki geliştirdi. Neydi doktorun dediği, koku halüsinasyonu... Biraz internette baktım ve organiste dedikleri bir şey var. Yani canın sıkılınca miden, başın ağrır, nefesin daralır ya senin bedeninde de toplumdaki çürümeye karşı bir tepki geliştirmiş. Bu tür rahatsızlıklarda sorunu anlayınca çözebiliyormuş insan.”, “Onun için grev alanında o kadar rahat yedim, koku çok uzaklara gitmişti. Yine de tamamen yok olmamıştı.”

Odasına gitti ve bir defterle geldi. “Söylediklerini kısmen çözmüştüm. Dediğin gibi iki aydır liste yapıyorum. Üç ay geçmiş başlayalı. Bak, dediğin gibi, çürümeyle karşılaştığımda artmış, uzaklaştığımda azalmış. Ama neden o lanet kokuyu hiç algılamadığım bir an yok. Dur söyleme, tahmin edeyim.” biraz durdu, düşündü, “Çünkü çürümeyi kendimde de duyuyorum. Tek başıma vitrinleri gezerken, evde zaman öldürürken, o saçma dizileri izlerken, hiçbir işe yaramayan biriyim ben de!”, “Dur, o kadar ileri gitme. En başa dön. İşçiler ne diyordu? Bu sistemde temiz kalmak için yürümek gerek. Akarsu kir tutmaz, demişlerdi, hatırlıyor

musun? Sermaye çok fazla para yatırıyor bizi çürütmek için. Çürümeden kaçarak kurtulamayız, bizi, etrafımızı çürüten yok ederek kurtulabiliriz.”, “Tamam, anladım. Peki, şimdi ne yapmamız lazım? Uzun’un dediği gibi o kadar güçlülerse ne yapabiliriz?”, “Gazete güçlü olmadıklarını, bizim daha güçlü olduğumuzu anlatıyor. Uzun, yaşamını değiştirmeye çalışmayacak kadar korkak.”, “Ama seni seviyor.”, “Bu kadar korkak olmasaydı belki ben de onu sevebilirdim.”, “Yemek yiyelim mi? Çok acıktım.”, “İşte böyle, oh be!”

Önsöz Dergisi, 40.Sayı

YA BUGÜN YA DA HIÇ!

YABANCILAŞMAYA KARŞI BEYİN EGZERSİZLERİ

Sessizce yanındaki koltuğa oturdu kadın. Kocaman eller elinin üstüne kondu. Diğerlerinin ona kıskanarak, kızarak ya da anlamsız bakışlarına bir göz attı. Evin üst katlarından ayak sesleri geliyor. Adam kafasını sertçe kaldırıp kızgın kızgın tavana baktı. Sarı, emri almışçasına koşarak yukarı çıktı. Bir iki fısıldaşma sonra ayak sesleri dindi. Yukarıdakiler de merdivende ip gibi dizilip sessizce aşağı indi. Yine herkes gün doğumunda, küçük bölüklere ayrılıp işlere koyuldu. Bir grup temizliğe, yemeğe, toplamaya girişti. Bir Gri kapının önüne, Adam'ın karşısına geçip çıkanları kontrol ediyor. Adam'ın beğenisini aldığı belli.

Dışarıda bir Gri daha var. O da görev başında. Su getirmeye gidenler, odun kesenler, hayvanlara bakanlar, toprakla uğraşanlar, evin onarımı ve çevresine çeki düzen verenler, alet edevatın, malzeme ve dokumaların yapıldığı ışıklara yönelenler gruplar halinde sessizce yola koyuluyorlar.

Her birinin bir ismi olsa da Adam onları renklerle isimlendirmeyi tercih ediyor. Ne de olsa burası onun çiftliği ve burada bulunan herkes ona ait. Kahveler, kâhyalar, iş bilenler... Griler onun

en güvendiği bekçiler. İş bilmezler. Yeşiller taraf-sız olanlar. En kalabalık kesim bunlar. Sarılar arabulucular. En tehlikeli grup Kızıllar. Kızılları tespit etmek, ortaya çıkarmak ve cezalandırmak bütün grup üyelerinin görevi. Tabii gelecekte bir Kızıl olma potansiyeli taşıyan Yeşilleri de öyle. Biz Adam'a ve diğerlerine kimin hangi renk olduğunu bildiğimizi duyurmadan hikâyeye devam edelim.

"Kama'yı nereye sakladın?"

"Güvende." Eliyle ışık tezgâhının altını gösteriyor.

"Hey siz, ne konuşuyorsunuz öyle? İşinize bakın!"

"Şu Yeşil Grilere geçmiş, dikkat et!"

"Şşşt!" dedi Sarı sessizce.

Dışarıda bir gürültü koptu. Gri, kapıdan baktı. "Ah şu Kızıllar bir rahat durmuyorlar." İçeriye göz gezdirdi. Kafasını kaldırıp ilgilenen yok. Herkes işinde. Bu iyi. Kendisiyle gururlandı. Odunculardan biri ana kapının önüne ensesinden tutulup atıldı. Adam dışarıda ellerini beline koymuş uzun uzun bakıyor. "Götürün" işareti yaptı bir süre sonra başıyla. Etrafa göz gezdirdi. Herkes işinde. Dö-verek götürüp ağaca bağladılar. Hepsi daha çok vurduğunu Adam'a göstermek için yarışıyor.

Ağaçlar yapraklarını dökmeye başlamış. Önünden geçenler fark ettirmeden bakıyor ağaçta-ki yaşlı Kırmızıya. O da niyetlerini anlamaya çalışıyor. Yeşil diye tabir edilenler arasında Kızıl olabilecekleri kestirmeye çalışıyor bakışlarından. Yaşlı Kızıl kaç kez bağlandı bu ağaca hatırlamıyor.

Kışlık yem için otları biçen orakçılar kontrol-den uzaklaşıyor.

"Benim de bir eşim, çocuğum olsun istiyorum." diyor genç orakçı.

"Eskiden eşlerimizi de Adam seçerdi. Şimdi sizin seçmenize izin veriliyor. Seç birini evlen. Ne

sızlanıp duruyorsun!”

“Ama bu Adam’a bir köle daha dünyaya getirmek istemiyorum. Özgür olsun istiyorum.”

“Karnın tok, yatacak bir yerin var. Daha ne istiyorsun. Bak şuraya!” otları biçerken karşı tepenin üstüne kadar çıkmışlar. Orakçı yıllardır tek bir sorun yaratmamış yaşlı bir adam. Oğluyla çalışmasına bundan izin veriliyor. Hatta uzaklaşmasında bile sakınca görmüyorlar.

“Baba, biz çoğunluğuz. Burada Adam’la birlikte yüz yirmi üç kişi yaşıyor. Yirmisi onlar olsa yüz biziz.”

“Saçmalama, yüzün içinde kaç kişiye güvenebilirsin. Şu yaşlı Kırmızıya bak. Yaşamının yarısını o ağaçta geçirdi. Karısı o ağaçta öldü. Öyle yetenekli bir kadındı ki... Kışlık-yazlık bütün hepimizin üstüne tam oturur elbiseler biçer, dikerdi. Adam için bulunmaz terziydi ama ne oldu, onu kışın ortasında o ağaçta ölünceye kadar aç bıraktı. Birkaç kişi yeltendi ona bir şeyler götürmeye, onları da bağladılar. Başka kimse dönüp de bakmadı. Bana bak, biriyle evlen, odanı döşe, çocuklarını büyüt, hiçbir şeye karışma. İyi bir orakçı olacaksın sen. Senin de ayrıcalıkların olacak.”

“Ne ayrıcalığı baba, tepelere çıkmak mı? Kahverengi ya da Gri olmak mı? Buradan kaçayım diyorum, her yer böyle. Zaten bir yerden kaçtın mı herkes sana şüpheyle bakar, seni almaz. Tek yolumuz var Adam’ı ve yanındakileri halletmek.”

“Deli deli konuşma. Kim sokuyor bunları senin aklına?”

“Çok uzaklarda insanların özgür olduğu, öyle renklerine göre ayrılmadığı çiftlikler varmış. Ama oralara gitmek değil mesele, yaşlı Kızıl böyle diyor-muş.”

Orakçı hırsıyla döndü oğluna “Yaşlı Kızıl ben kendimi bildim bileli hep aynı şeyi söylüyor. An-

lamıyor musun, bak şuraya!” aşağıdaki işliklerde, tarlalarda, avluda çalışanları gösterdi: “Çoğunluk dediğin nedir? Onlar çoğunluk. Kimseye güvenemezsin. Biz de uğraştık zamanında. Bazı haklarımız varsa o uğraşlar sayesinde. Yaşlı Kızılı neden öldürmüyorlar biliyor musun? Nasıl oldu da iki öğünden üç öğüne çıktı yemekler? Akşam yatacak düzgün bir yerimiz oldu onca çaba sonunda. İstedikimizle evlendik. Kendi ailemize ait bir odamız bile var. Daha ne istiyorsun?” Oğul sustu. Babasını bu kadar hiddetlendirip dikkatleri üzerine toplamak istemiyordu. Yaşlı Kırmızıya yaklaştırmıyorlar o da kimseye güvenip içini açamıyordu. Öğlen yemeği kampanası çaldı. Hızlıca aşağı indiler. Yan yana dizilmiş kuyulardan su çekip yüzünü yıkayanlara katıldılar. Yeşillerin yemekhanesinde Griler de yemek yiyordu. Ama onların masası ayrı, birkaç çeşit fazlaydı. Genç orakçı elindeki “ölmeyecek kadar” yemeğine baktı sonra içeriye baktı “Keşke bir bakışta kimin Kızıl, kimin Gri olduğunu görebilecek gözlerim olsaydı.” diye düşündü.

Yaşlı Kızılı konuşuyor kimileri, “Canım, bu kadar da olmaz ki, nesi eksik? İlla itiraz edecek.”

“Ne yapmış yine?”

“Grinin birisine çelme takıp düşürmüş sonra da elindeki tahtayla kafasına vurmuş. Sizin köleniz olmayacağım diye bağırılmış bir yandan.” Anlatanda hafif bir memnuniyet fark etti genç. Hemen düzeltti kendini anlatan. Gence baktı, genç gözünü kaçırdı.

“Cık cık cık”lar, “bu yaşlı Kızıl iflah olmayacak” türünden baş sallamalar arasında genç anlatan gözüne kestirmişti.

Kahverengiler ayrı bir yemek odasında ziyafet çekiyorlardı. Adam ise onun özel bahçesinden, çiftliğin en iyilerinden oluşan sofrasında kadınla birlikteydi.

Yemekten sonra bir Kahverengi Adam'ın yanında... Bir masaya eğilmiş konuşuyorlar. Kahverengi masaya bir harita sermiş, anlatıyor. Kimlerin Kızılara baktığını, kimlerin Grilere karşı saygıda kusur ettiğini, Kızıl olma ihtimali olanları sayıyor.

“Sarılar ne durumda?”

“Onları daha rahat konumlara yerleştiriyoruz. Kırmızıları fark etmekte de diğerlerini sakınleştirmekte de ustalar. Neredeyse Griler kadar Sarı var. Sorun yok.”

“Tamam. Yaşlı Kırmızıya iyi bakın. Ona bakanları da izlemeye alın. Dikimevindeki kadınlara dikkat edin.”

“Bir de Kahverengiler içinden birileri akşam bir kuzuyu kestirmiş. Ziyafet yapmış, içmişler.”

“İkaz edin ama sert olmasın. Bizimle ilgili bir sorunları var mı?”

“Hayır, bize bağlılar.”

“İyi o zaman bırakın yesinler. Bir eğlence düzenleyin bu akşam. Biraz gevşesin herkes.”

Kahverengi gitti. Adama meyve tabağı geldi. Kadın kıyafetlerini, saçlarını değiştirmiş. Yanına oturdu.

Dikimevi her zamankinden daha sessizdi. Dışarıdan gelen yüksek sesli müziğin oynaklığıyla onların bu kaskatı durumunun tezathığı hemen göze çarpıyordu.

“Kızlar, akşama eğlence var. Hadi yine iyisiniz.” diye içeri girdi bir Gri kadın. Kadınlar kafalarını makinelerine, işlerine gömmüş harıl harıl çalışıyorlar. Kadınlardan biri “Hadi sallanmayın, kış geliyor, yetişecek çok iş var. Bunlar bitmeden eğlence meğlence yok.” diye seslendi gür sesiyle. Gri kadın onun önüne geçti.

“Canikom yoksa yaşlı Kızıla mı üzülüyorsun, ne demek eğlence yok. Herkes eğlenecek, Adamımızın emri böyle.”

“Eğlenceye herkes gitsin istiyorsan bizi oyalama. Bu işler bitecek. Emir böyle.”

Gri kadın dışarı çıktı, Kahverengilerden birine yaklaştı, gözleriyle dikimevindeki kadını gösterdi, Kahverengi not defterine bir şeyler karaladı. Gri kadın açık kapıdan içeriyi süzerek “Görürsünüz siz!” bakışı attı.

Akşama doğru geniş avlu boşaltıldı, kıyafetler değiştirildi, süslemeler yapıldı, masalar dizildi. Ortaya Adam, yanlarına Kahverengiler, sonra Griler ve diğerleri masalara yerleştiler. Adam hiçbir şeyden sakınmamış bir sığır kestirmiş, sofrayı donattırmıştı. Onun bonkörlüğüne dualar edildi. Övgüler dizildi. Parlak kıyafetli, parlak makyajlı gösterişli şarkıcılar, çalgıcılar ona besteledikleri şarkıları söylerken herkesi eşlik etmeye çağırdılar. İlerleyen saatlerde Adam eğlencenin anlam ve önemini anlatıp Yeşillerden birini Grilere kattığını ilan etti. Alkışlar, şaşkınlık, hayranlık, kıskançlık mırıltıları... Sonra Adam ve kadın içeriye girdiler. Herkes birbirini ısrarla dansa kaldırdı. İçildi, eğlenildi. Eğlenenler, eğlenmeyenler not edildi. Ertesi gün iş vardı, masalar toplandı, avlu boşaltıldı. Gece avluda yaşlı Kızilla yeni Gri kaldı. Gri, eğlencenin başkahramanı olarak şarapları kafaya dikmişti. Gözleri ha kapandı ha kapanacak...

Gün ağarırken dışarıdan bir ses dalga dalga içeriyi kapladı. “Yaşlı Kızıl kaçmış!” Bir demircinin de yerinde olmadığı hemen anlaşıldı. Genç, demircinin masada konuşan olduğunu anladı, yatağını düzeltirken yastığının altında bir not buldu. Yeni Gri ne olduğunu anlayamadan yaşlı Kızılın yerine bağlandı.

Adam herkesin her zamankinden daha yavaş hareket etmesine sinirlendi. Herkes birbirinin gözüne bakıyor, sanki bir türlü bir sıraya giremiyorlardı. Griler onları itiştiyor, tartaklıyordu. Biri

dikimevindeki kadını yere fırlattı. Kadınlar bir dalgalandı bir durdu. İşlikler doldu. Sular taşınmaya, odunlar dizilmeye, tarlalar biçilmeye başlandı. Griler, Kahverengiler koşturup duruyor kulaktan kulağa fısıldaşiyor, ellerindeki kâğıtları karalıyorlar.

Öğleye doğru gönderilen atlılar geldiler. “Gitmemişler, burada bir yerde olmalılar.” dediler. Kulaklar kabartıldı, haberler aktarıldı.

Demirhanede gözler birbirine bakıyor. Sarılar, “Sakin bir şeye kalkışmayın. İnsanlar hazır değil. Kıyım yaşanır. Sakin olun. Yenilmemiz kaçınılmaz. Daha öncekileri hatırlayın. Güçlerimizi heba etmeyin. Sakin olun!” deyip duruyorlar. Demirciler seraların çadır demirlerini yapıyorlar. Çekiçler demirlere her zamankinden daha sert vuruyor.

Dikimhanede kadınlar harıl harıl kış seraları için çadırları dikiyorlar. Dikilmiş çadırlar ambarın arka tarafında tavana kadar yığılmış. Yeni dokunan kumaşlar hızla dikiliyor ve yığına ekleniyor. Genç orakçı babasına bakıyor “Duyuyor musun?”

“Neyi?”

“İş sesleri ne kadar yüksek geliyor? Hiç insan sesi yok. Herkes nasıl da hırsıyla çalışıyor?”

“İyi ya işte, herkes işinde gücünde...”

“Hayır baba, bugün buradan çok uzaklaşmayalım, bir şey var.”

“Yine mi hayal kuruyorsun. Hiç bir şey yok işte. Durgun suda fırtına koparıyorsun. Hadi işine bak.”

“Lütfen baba, bugün çok uzaklaşmayalım.”

“Peki peki, zaten avluyu temizlemek lazım, hadi işine bak.”

Öğle yemek saati gelmiş hala kampana çalmamış. Griler, Kahverengiler bazı Yeşillerle birlikte her yeri altüst ediyor arıyorlar. “Nereye saklanabilirler, neredeler?” diye birbirlerine soruyor,

diğerinden önce bulabilmek için yarışıyorlar. Biri içerden çıkıp bağıyor: “Kaçaklar bulununcaya kadar yemek yok! Görüp de söylemeyen olursa onlarla birlikte bağlanacak!”

Ses her yerde çınlıyor. Herkes birbirine soru sorarcasına kısaca bakıp işe devam ediyor. O gün hiç mola verilmedi. Bağırınmalar, hakaretler, çıkışmalar hatta birkaç tekme tokat... Griler hem kaçakları aramak hem de kalanları takip etmekten iyice gerilmişler. Kahverengiler de onları azarlayıp duruyor. Dişler, yumruklar sıkılmış, açlık, yorgunluk kafalara vurmuş.

Akşama doğru dokumacılardan bir gürültü yükseliyor. Sonra demirciler ve tarladakiler, hayvanlara bakanlar... Bir anda takip edilmesi mümkün olmayan bir karmaşa... Adam böyle durumlarda taraçaya çıkar bir anda ortalık sakinleşiverirdi. Adam ortada görünmüyor. Karmaşanın nasıl başladığı hayli bir çatışmadan sonra anlaşılıyor. Kadınlar çadırları koydukları yığınları aratmıyorlar. Kaçaklar orada saklanıyor diye bütün Griler, Kahverengiler oraya toplanmış. Kadınlardan birkaçını yere sermişler. Kadınlar da iş makaslarıyla oracıkta indirmişler bir kaçını. Gür sesli kadın düşmüş orada yere, kalkamamış bir daha. Bunun üzerine içerde Adam’dan yana kimseyi bırakmamış kadınlar halletmişler. Demirhanedekiler de seslerden anlamışlar olanları. Onları durdurmaya kalkanları itmişler kenara, kızgın demirleri çekmişler ateşten. “Bu kez mutlaka kazanmalıyız!” demişler birbirlerine, “Kaybedersek halimiz harap!”

Tarladakilerden bazıları indirmişler başlarındakileri, koşmuşlar kapıya. “Artık bundan dönüş yok.” demişler onlar da. Dokumadaki çadırların altından çıkmış demirciyle Kızıl ihtiyar. Demirciler çadır demirlerini taşımışlar oraya gizlice. Önce demirden çadırın sonra da kaçakların üstünü ört-

mek için o kadar çok çalışıyormuş kadınlar. Kimse o ağırlığın altında birilerinin saklanabileceğini düşünememiş. Her yeri aradıktan sonra çaresiz, kaldırmaya gelmişler o dağı. İşte orada başlamış her şey.

Genç orakçı, yastığının altında bulduğu nota baktı. “Ya bugün, ya da hiç!” yazıyordu. Anlam verememiş ama babasını tutmuştu yine de orada. “Başkalarına da gitmiş olmalı, onun için sabah çıkarken duraksadı herkes.” diye düşündü. Babası onun olan bitene karışmasını engellemek için durdurmaya çalışıyordu.

“Bırak baba, ya bugün ya da hiç! Anlamıyor musun?”

“Delilik yapma, kaybedecekler, mahvedecekler seni de!”

“Ya kazanırlarsa, o zaman ben mahvolmaz mıyım? Kaybetseler de kenarda kalmayacağım, ölürüm daha iyi, bırak beni!” Babasının ellerinden sıyrıldı, o da herkes gibi kapıya kadar geldi. Kapıda bir karmaşa, tartışma. İçeride Adam, kadın ve sekiz on tane Gri ve Kahverengi olmalı.

Anlamaya çalıştı. Birileri bağırıyor “Adam’la konuşalım, bundan sonra baskı, küfür, dayak istemiyoruz. Grilerle Kahverengiler bize insan gibi davransın. Odalarımıza girmesinler. Yemekler eşit olsun, Kışlıklar da. Herkes odasını istediği gibi yapsın. Bugün yapılanlar affedilsin. Hafta sonları tatil akşam dörtte paydos olsun.”

“Grilere ölüm! Kahverengilere ölüm!” sesleri yükseliyor. Sarılar tüm güçleriyle ve Yeşillerin bir kısmı bu sese katılıyorlar. Yeşillerden on beş yirmisi “kazanırlarsa zaten biz de kazanacağız, kaybederlerse onlardan olmayalım” diye düşünüyor ve kenardan izliyor olup bitenleri.

Ses yine yükseliyor “Biz çalışanlar bu adımı-mızla Adam’ı ve onun baskılarını geriletebiliriz.”

“Yaşaa!” sesleri yükseliyor. Herkes kapının önünde çakılıp kalmış gibi. Adam'ın dışarı çıkıp onlarla anlaşmasını bekleyen Sarılar öne çıkıyor.

Yaşlı Kızıl birden verandaya çıkıyor. Kitle bir adım geriye çekiliyor. Daha önce hiç kimse, Adam dışında, orada öyle dikilmedi.

“Bugün her şeyi ele geçirmenize sadece bir adım kaldı. Buradaki her şeyi yaratan biziz. O'na ihtiyacımız yok. Burası bizim. Ya bugün ele geçiririz ya da hiç! Buradan dönüş demek herkesin kellesini ipe uzatması demek. Buradan dönüş yok. Ya kazanacağız ya da kaybedeceğiz. Ölenlerimiz boşuna ölmemiş olacaklar. Tekrar güç toplamamız yıllar alacak. Şimdi bu kapıyı kırıp içeri girecek, biz çalışanlar burayı özgürce, istediğimiz gibi yeniden düzenleyeceğiz.”

“Ya bugün ya da hiç!” diye hep bir ağızdan bağıyor bir kesim. Neredeyse yarısından fazlası katılıyor sese.

Bir kararsızlık, bir uğultu anı... “Aklını kaybetmiş, inanmayın ona!” diyor biri. “Adam'ı indirip kendileri geçecekler başa” Diğeri önden merdivene çıkıyor “Adam çok güçlü, yanındakiler silahlı. Buna kalkışırsak çok kan kaybedeceğiz.” diyor. Genç bağıyor ortaldan “Geri çekilsek ondan fazlasını kaybederiz, durmayın! Çekilin, ben gireceğim içeri.” Onu tutmaya çalışan babasını iteliyor, baba onun peşi sıra gidiyor. Yaşlı Kızıl, demirci ve genç en öndeler. Demirci elindeki levyeyle kapıyı kanırtıp açveriyor. İçeride bir sessizlik. “Teslim olun!” diye bağıyor demirci. Arkalardan başkaları da giriyor içeriye. Odalara dağılıyorlar. Bir el silah sesi, bağrışmalar... Üç Gri ve bir Kahverengi önde teslim olmuş çıkıyorlar. İçeri giren kadınlardan birinin cansız bedeni elden ele dışarı çıkarılıyor. İçeride Adam'la kadın ve iki Kahverengi altı Gri olmalı. Adam'ın odasının kapısı demirden...

“Oraya saklanmışlardır” diye bağıırıp yöneliyorlar. Bir kahverengi yukarıdan pencereyi aralıyor ve aşağıdakilere bağıırıyor “Kardeşler, Adam’ımız sizi bir arada tutuyor. O olmazsa bölünür gidersiniz. O sizin babanız. Sizi hep dinledi. Bugün de dinleyecek. Ne istediğınızı duydu. İsteklerinizi yerine getirmeye söz veriyor. Sözünü tutacağını hepimiz biliyorsunuz. Aranızdaki Kızıl bölücülere izin vermeyin! Adam’ımız kardeşkanı akıtmak istemiyor. Gelin konuşalım, aramızda çözemeyeceğimiz bir şey yok!”

Sarılar, “Konuşalım, bizi dinleyecek, siz de duydunuz, delilik yapmayın, onları geriletebiliriz. Bu maceracıları dinlemeyin, başınızı belaya sokmayın.” diye çekiştiriyor öne çıkanları. Evin içi neredeyse dolmuş, dışarıda çok az kişi kalmış. Onlar da izleyenler...

Kahverengi dinlendiğini fark edince daha yüksek sesle yine bağıırıyor;

“Kardeşler, Adam’ımız aramızda seçim yapmasını öneriyor. Adil bir seçim! Kahverengileri sizlerin seçtiği, Grilerin nasıl çalışacaklarını düzenleyen, çalışma kurallarının konulacağı bir seçim!”

Sarılar ve bazı Yeşiller “Yaşasın!” diye bağıırıyorlar. Sarılar kahverengi olma hevesiyle heyecana kapılmışlar. Alkışlar, ıslıklar... “Seçim! Seçim! Seçim!” Sesler dalga dalga yayılıyor. Adam’ın yanındakiler, dışardan izleyenler, Adam’ın kapısına dayananlar ve içeride bu bağıırışa katılanlar... Tam anlamıyla ayrıışmış ve netleşmişler artık. Kapıyı kırmaya çalışıyor yukarıdakiler. Yirmi otuz kişi aynı anda yükleniyor. Üst kattaki trabzandan demirci neredeyse yarı beline kadar sarkarak bağıırıyor aşağıdakilere “Sizi kandırmaya çalışıyor, anlamıyor musunuz? Buradan dönerseniz her şey eskisinden daha kötü olacak. O’na ihtiyacımız yok. Her şeyi en güzel şekilde yeniden düzenleyebiliriz.

Hep birlikte. Ya bugün ya da hiç!”

Sesler yükseliyor, demir kapının kasasının çatırtıları ve bağırtilar birbirine karışıyor, demircinin sesi bastırılıyor “Seçim! Seçim! Seçim!”...

Önsöz Dergisi, 41.Sayı

BEŞ AY SONRA

YABANCILAŞMAYA KARŞI BEYİN EGZERSİZLERİ

- Bilim insanları giriş yaptı mı?

- Geldiler. Otuz dört alandan 127 bilim insanı geldi. Şimdi üniversite lojmanı olarak ayrılan yerlere yerleştiriliyorlar.

- Konferans alanlarına yetişmelerinde sorun olacak mı? Hazırlık komitesi soruyor.

- Planda bir değişiklik yok. Bence beyin göçünün bu kadar hızlı geri dönmesi harika bir şey. Bu ikinci ekip birincisinden hem daha fazla hem daha yetkin.

- Bence de. Berk sen kahve molası vermemiş miydin? Ne hesaplıyorsun yine?

- Bugünkü koşulların yarattığı olanakları sağlamak için önceden bir işçinin, emeklinin ne kadar ücret alması gerektiğini...

Çalışma salonundakiler şaşkınlıkla Berk'e doğru başlarını çevirdi.

- Ne kadarmış?

- Hesaplamanın çok zor olduğunu anladım. Konut, eğitim, sağlık, spor, tatil, gıda, giyim, eğlence, ulaşım, teknolojik ihtiyaçlar, hobiler... O kadar çok kalem var ki. Tahmini bir rakam söyleyebilirim. Aylık yetmiş bin lira civarı olmalı.

- Gerçekten mi?

- En az... Önceden bunların birçoğu ihtiyaç olarak görünmüyordu ama şimdi en insani ihtiyaçlar. Sonraki molalarda artık. Şimdi iş zamanı.

- Ceren, buradaki çalışanların kış tatili başvurusunu karşılayabiliyor muyuz? Tesislerdeki sorunlar giderilmiş mi?

- Çok fazla sorun yaşamayacağız. Daha çok tadilatlar ve etkinliklerin organizasyonu oturtulmaya çalışılıyor. Şimdi tatil bizden diğer bölgelere geçti. Son iki ayda her yaştan yedi milyon misafir ağırladık. Cumartesi-pazar biraz zorluk yaşıyoruz. Malum o günlerde bölgemizdeki çalışanlar da ekleniyor.

- Akdeniz bölgesinde kaç kişi olmuş?

- On bir milyon kişi... Karadeniz, Kürdistan, Kıbrıs ve İç Anadolu'da toplam on altı milyon. Seneye biz de onlar da daha fazla zorlanacağız. Yeniden inşa nedeniyle izinlerinin yarısını seneye erteleyen çok oldu. Yaşlıların birçoğu zaten yakın tesislere, otellere yerleştirildikleri için oldukları yerde kalmayı tercih ettiler. Bu sene dışarıdan çok az turist geldi. Malum iç savaş korku yarattı. On altı milyon kişi hasat, orman, doğa temizliği, yaşlılar ve çocuklarla ilgili gönüllü tesislerde ya da evlerde tatilini geçirdi.

- Sen iznini ne zaman kullanacaksın?

- Bu sene kullanmayacağım. Gelecek sene iki ayımı birlikte kış tatilinde kullanıp kitap yazmayı düşünüyorum. Ya sen?

- Sanırım hepimiz gibi ben de iznimi aktaracağım. Konut planlama, ailecek bize yakın bir köyde büyük bir ev vermiş. Bizim aile büyük, biliyorsun. Hepimiz bir arada yaşamak istiyoruz. Evin biraz bakıma ihtiyacı var. Bahardan önce bir ay evle, bahçeyle uğraşmayı düşünüyorum. Zaten yerime gelecek arkadaş devam eder, ben de işime geri dönerim. Bizimkiler taşınmaya ve tadilata

başladılar bile.

- Ben şehirde kalmak istiyorum. Hatta mümkün olduğunca merkeze yakın birkaç küçük ev için başvuruda bulundum. Konut planlama Ekim ayı sonuna kadar herkesin kalıcı yerlerine yerleştirilmiş olacağını bildirmiş. Mesajlara baktın mı? Molozlar neredeyse tamamen temizlenmiş. Çöp ayrıştırma ve atık sorunu da gayet iyi gidiyor.

- Fidel, sen yine tatilini gönüllü köy görevinde mi kullanacaksın? Bu sene zeytin işi keyifli geçmişti.

- Sanırım. Yani ben öyle planlıyorum.

- Tarım Konseyi konferansı ne kadar sürecektir?

- Bugün üçüncü gün; yurt dışından gelenlerle birlikte dört gün daha sürecektir. Kimyasal-biyolojik temizlik ve yerli tohum bankası gündemlerinin karara bağlandığını görüyorum. Bugün ve yarın hayvancılık, sonraki gün de tarım ve orman alanlarını genişletme üzerine gündemler görünüyor. Konferansın hemen arkasından gıda üretim, saklama ve ulaştırma işçileri konseyi konferansı başlayacak. Bu sene hasat geçen seneden bile iyi geçti. Baharı görmek için sabırsızlanıyorum.

Kapıdan heyecanla giren Deniz'di.

- Yoldaşlar, bugün itibarıyla tüm ülkede, her iki bölgemizde de güvenlik tam olarak milislerin elinde. Güvenlik merkezi açıklama yaptı. Sabotajlara karşı yine uyanık olmak gerektiğini söylüyorlar.

- İşte bu! Başardık! dedi Alper, devrim kazandı.

İl merkez bürosunun etrafındaki tüm bürolarda, camekanlarla bölünmüş tüm alanda göz alabildiğine bir coşku dalgalandı.

- Mesaj geldi, eğitim konseyi ve sağlık konseyi yıllık planlarını açıklamışlar.

-Bakıyorum, bizim de bunlara göre okul ve sağlık merkezlerini yeniden düzenleme işlerimiz neredeyse bitiyor. Herhalde programa uyumda sorun yaşamayız. Okul binalarının neredeyse bir hapishane gibi yapılmış olduğunu devrimden sonra anladım. Yüksek binalar, tel örgüler ve bolca beton...

-Eğitmcilerin üniversiteleri aktif çalıştırma kararları bütün alanlara yansıyor. Meğer üniversitelerimiz de birer bina yığınıymış şimdiye kadar. Gerici ve sahte akademisyenler temizlenince, gerçek sahipleri de geri dönüp işlere el koyunca sadece eğitimciler değil, öğrenciler bile kendi alanlarının içinde yerlerini aldılar.

-Sizin sağlık kontrolünüz nasıl geçti? Dün ev ziyareti randevunuz vardı değil mi?

-Evet, kanlarımız falan iyi çıktı. Muayenelelerimizde de sorun yok. Üç ay sonra yeniden gelecekler. Ufaklığı göze götürecekler, o kadar. Cuma gününe randevusu var.

-Ev taramaları sayesinde hastaneler neredeyse boşaldı. Sağlık ekipleri yıllarca birikmiş sağlık sorunlarıyla boğuşmak zorunda kaldılar. On binlerce yaşlıyı bakım alanlarına almışlar. Evde sürekli bakımda olanlar da var. Sağlık alanındaki üniversite öğrencilerinden hayli bir gönüllü görev yapıyor. Ağır çalışma alanı kabul edilmeleri iyi oldu. Altı saatten fazla çalışmaları yasak. İzinlerinin en az yarısını kullanmaları zorunlu.

-Sınıf öğretmenleri de uzun yaz tatili yerine çalışma saatlerini kısaltıp ara tatillerin konulmasında hemfikir oldular. Ara tatiller de bilim, sanat, spor kampları şeklinde olacak. Çocuklarla ilgili öğretmenler de kamp yapmış olacaklar. On beşer günlük dört tatili üniversitelerle eş zamanlı yaptık. Üniversiteliler de kendi alanlarında ya da becerilerinde çocuklarla birlikte olacaklar. Her aşamada

örgün eğitim günlük beş saati geçmeyecek. Bilim, sanat, spor ve sosyal merkezler de okul çıkışlarına göre organize edilecek.

-Yani çocuklar anne babalarından sonra eve gitmiş olacaklar?

-Evet, tabii ki... Herkese sevdikleriyle zaman kazandırmak bizim işimiz.

-Kübalıların "bal arıları" dedikleri beş yaş üstü çocukların örgütlenmesini düşünüyordu bizimkiler, herhalde biraz yavaş gidiyor.

-Evet maalesef öyle. Çocuklarımız şimdiye kadar kaderlerine terk edilmişlerdi. Çoğu doğru düzgün bir eğitimden yoksundu. Yabani otlar sarmış birer bahçe gibiler. Görünen o ki, bu çalışmanın oturması, çocuklarımızın değil kendilerini idare edecek, yaşama yön verecek düzeye gelmesi, ancak seneye oturmaya başlayabilir. Şimdi bilim, sanat, spor ve sosyal alanlarda temel gruplar oluşturulmaya çalışılıyor.

-Sen buradaki işler yoluna girince okuluna dönecek misin?

-Elbette.

-Arkadaşlar, Suriye heyeti ile Merkez Komite görüşmesi başlamış. Anlık görüşme raporları yayınlanıyor. Savaş tazminatı istemeyeceklermiş. Bizimkiler ülkenin yeniden inşası için bir plan yayınlamıştı. Onun nasıl işleyeceğini konuşuyorlar.

-Ablam da gönüllü görevlendirmesine baş vurmuş.

-Ablan tekstil işçisiydi değil mi?

-Evet, makine de gönderiyorlarmış, 'biraz da onlara dikeyim' diyor.

-Yayınlanan plan sitesinde ihtiyaç alanlarına bir hayli başvuru görünüyor.

-Özgür yeniden kazanım bölgesine görevlendirme isteniyor. Kıştan önce karmaşayı bitirip standart çalışmaya geçmek istiyorlar. Doğa temiz-

lik ekiplerinin atıkları da gelmiş.

-Geçici olarak işe yerleştirilmiş olanların sayfasını açıyorum. Kaç kişilik başvuru sınırı koyayım?

-Geçici olarak sınır koymayalım. Kalıcı olarak üç bin işçilik alan var. Beş iş alanı açalım. Otomotiv, ev eşyaları, inşaat malzemeleri, atıklar ve transfer...

-Gıda depolarında da altı yüz kişilik bir talep var.

-Hangi alanları istemişler?

-Depo temizlik düzenleme, dağıtım ve gıda denetim.

-Tamam, açalım. Üniversitelere de bilgi gönderelim, görevlendirme açalım.

-Tamamdır. Depolarımız da bizim gibi bazarı bekliyor. Yaza kadar yetecek malzeme istiflemiş zincir marketler. Neyse ki holdingler depolarının birçoğunu imha edemediler. Devrim hızlı davranmıştı çabuk ele geçirdi ama devrim aylarında dağıtım kontrolü geç sağlandı. En büyük avantajımız devrim günlerinde kamulaşturmaların yapılmış ve birçok yerde tarım kooperatiflerinin işleri ele alıp toprakları ekmiş, hayvanlara, ağaçlara bakmış olması. Yoksa gerçek bir yokluk yaşardık.

-Mikroklima alanlarını da kahve, soya ve tropik bitkiler için düzenliyorlarmış. İki-üç yıl sonra dışarıdan hiçbir şey almamız gerekmeyecek. Kürdistan bölgesi raporlarında. Raporun Türkçe çevirisi de yayınlanmış.

-Ooo saat dört olmuş. Çıkış saati geldi. Nöbetçi büro hangisi?

-Belediyeciler kalacak bugün.

-Ben biraz daha buradayım.

-Ben de.

-Tamam ben çıkıyorum. Aylin bir salsa grubuna kayıt yapmış. Fabrikadan oraya gelecek.

Haberiniz olsun, gıda alanındaki arkadaşlar Al-sancak'ta bir sürü restoranı daha halka açmışlar. Otantik yemekleri yöre insanları yapıyor. Yarın görürüz.

-Biliyorum, ben gittim. Tokatlıların kebabı bir harika! İyi eğlenceler.

-Bir yıl önce bu şehir de çekilmez bir kalabalık ve karmaşa vardı hatırlıyor musun?

-Evet, nedense şehir karmaşasını hatırlamakta güçlük çekiyorum. Sanki hep böyleydik.

-Nasıl yani? Dört milyonun üstünde nüfusu vardı. Yarı yarıya azaldı. Birçok mahallede sağlıklı evler temizlenince tatil köyü gibi oldular. Ağaçlandırma ve yaşam siteleri oluşturulduğunda bir düşün. En yoksul mahallelerimiz bile dinlenme tesislerine dönecekler. Ha tabi sadece mahallelerimiz değil tüm köylerimiz de gerçek birer yaşam alanına dönüştürülüyor. Bunu sağlamadan şehirleri rahatlatamaz, tarımı ve hayvancılığı da geliştiremezdik.

-Şu tepelere kuracakları sistem var ya ben ona bayıldım. Taksim Tünel'deki sistemi kuruyorlar. Sıfır enerji. İnen vagon çıkkanı yukarı çekiyor. Dört dakikada bir devridaim. Yıl sonuna tamamlanacakmış. Benzin sıkıntısı önemli. Arabaların hepsini güneş enerjisiyle çalışacak şekilde dönüştüreceklermiş. Şimdilik sadece komün arabaları çalışıyor.

-İstanbul tarihin en büyük geriye göçünü yaşıyor herhalde. Şimdiden üçte biri gitti. Trenler hala kesintisiz çalışıyor. Afet hazırlık konseyi depreme hazırlıkla ilgili planı yayınlamış. Herhalde şimdiden milyonlarca kişi olası bir depremden kurtuldu.

-Yoksulluktan, sağlıksızlıktan, açlıktan, saldırılardan, uyuşturucudan ne bileyim trafikten bile sürekli ölenlerin yaşamlarının kurtulduğunu

da hesaplırsak beş ayda milyonlarca insanın hayatını kurtardı devrim.

- Bazıları hala devrim günlerindeki çarpışmalarda ne kadar çok şey kaybettiğimize söylenip duruyorlar. Tahrip olan binalara bile ağlıyorlar ya ne diyeyim...

- Devrimde fabrika komitesindeydim. O zaman aydınların, küçük burjuvazinin bir de küçük toprak sahiplerinin daha çok sorun çıkaracağını düşünmüştük. Pek de beklediğimiz gibi olmadı. Faşizm yarattığı yıkımla onları bize doğru itti. İşçilerle birlik olmaktan başka bir çareleri olmadığını gören çoğunluğu devrime katıldı. Kendini varlıklı zannedenlerin bile devrimin olanaklarını görünce ne kadar fakir olduklarını anlamaları çok sürmedi. Bugün sızlananların sesleri sinek vızıltısı gibi. Bence şu an asıl sorun devrim günlerinde tamamen temizlenemeyenler. Birçoğu uyum sağlamış görünüp pusuya yatmış durumda. Daha ilk günlerde kendini dışarıya atmış olanlar dışarıda karşı çalışmaları yürütüyorlar ama içerideki karşı devrimi de destekliyorlar. Devrimi alt edip eski şaşalı, savurgan hayatlarına geri dönmek için can atıyorlar. Hepimizin bulunduğu yerdeki işler kadar milis görevlerine de zaman ayırmamız gerek.

- Herhalde tarihsel olarak en büyük şansımız eş zamanlı pek çok ülkenin de devrimini yapmış ya da yapıyor olması. Yoksa uluslararası anlaşmalardan, NATO'dan çıkmak falan büyük risk almaktı. Emperyalistler kendi dertlerine düştüler. Enternasyonalist dayanışma da hızlı gelişti. Dil bilen çok fazla insanımızın olması büyük avantaj. Bilgisayar sistemlerinin de hemen aktifleştirilmiş olması harika oldu. Hem içeride hem de dışarıda işler onlarca kat hızlandı. ODTÜlü gençler ağaçlara sarılarak başladıklarını devrimle tamamladılar.

- Kaçta çıkacaksın?

-Birazdan çıkarım. Sokak sanatları ile ilgili bir forum var, oraya gitmeyi düşünüyorum. Ya sen?

-Ben biraz daha buradayım. Robotik teknolojinin geliştirilmesiyle ilgili program taslağını okuyacağım. Hafta sonu Ankara'daki toplantıya katılmam lazım.

-Ciddi zaman kazandıracak bize. Belki seneye çalışma saatlerini dört saate düşürebiliriz ne dersin? Üç saat işçi üniversiteleri için iyi bir katkı olur.

-Kadın çalışmaları için de... Daha birçoğunu çalışma hayatına ya da sosyal hayata katamadık. O kadar uzun bir süre eve hapsedilmişler ki, daha önce çalışanlar, köydekiler ve devrime katılanlar dışında hala dört milyona yakın kadın evinin içinde yaşıyor.

-Ekonomik özgürlük ve güvenceli yaşam birçoğunun henüz nasıl kullanacaklarını bilmedikleri bir şey. Uzun yıllar boyunca hapsedildikleri gelenekleri kırmaları zaman alacak. Kadın konseylerinin çalışmaları ister istemez biraz yavaş yol alacak. Şu hırçın küçük burjuvalarımız da işi zorlaştırıyor. "Cahilliğe sövgü" korusu bir sussa... Hala bu tutumlarının işe yaramadığını, yapıcı değil yıkıcı olduğunu anlamıyorlar. Yarın görüşürüz. Akşam şu geleneksel yemeklere uğrayacam. Kahvaltıya böreklerden getiririm. Bir şey getirme.

-Tamamdır.

Gülsu geç saatlere kadar çalıştı. Sonra da oradaki kanepede uyudu. Sabaha karşı uyanıp kahvesini aldı, pencereden şehri seyretmeye koyuldu. "Bu pencereden bir yıl önce bakan gözler de baktığı şehir de bambaşkaydı" diye düşündü. İl konseyi daha devrimin ilk zamanlarında bu sendika binasına yerleşmişti. Bina, daha önce on-on beş sendika bürokrati tarafından kullanılırken bugün

bir günde neredeyse binlerce kişinin uğradığı bir yer haline gelmişti. İş çıkışında işçilerin bulunduğu lokali, toplantı salonlarını rezerve edenlerin giriş çıkışları... Bina tıkır tıkır işleyen bir makina gibi çalışıyordu. Sendika binaları daha büyük binalara geçmişti. On binlerce işçinin aktif örgütlenme ve eğitim çalışmaları yaptığı bir yerde bu eski sendika binaları birer büro gibi kalmıştı.

Bugün akşam organize sanayideki çocuk merkezinde yeğenleriyle buluşacaktı. En küçüğün emekleyerek neredeyse koşarak gelmesini gülererek düşündü. Ablasıyla eşi de çocuk merkezinde yemeğe gelecekler, tiyatrodan sonra da çocukları alacaklardı. Gülsu da oradaki çocuklarla drama çalışmasına katılacaktı.

-Günaydın, nerelere daldın öyle? Bak ne getirdim. Devrim deneyimleri ikinci cilt çıkmış. İşçi konseyi üç milyon bastırılmış.

-Aa saat kaç? Yedi olmuş. Erkencisin.

-Bana mı diyorsun? Gece aşağıdaki gençler şarkı türkü söylemişler. İçeri girerken anlatıyorlardı. Uyuyabildin mi bari?

-Duymadım bile. Hiç enerjileri bitmiyor. Çalışma bitiyor, okula gidiyor, etkinliklere, toplantılara yetişiyor, örgütlenme çalışmalarına katılıyor sonra da nerede bir araya gelseler -ki geliyorlar-şarkı söyleyip halay çekiyorlar.

-Yaşlıymışsın gibi konuştun yine.

-Birkaç yaşta bir nesil değişiyor artık.

-Haklısın. Naptın, bir şey yedin mi? Acıkmışsındır. Tarık börek getirecekmiş. Yoldaymış, gelir şimdi.

-Acıktım gerçekten. Sen ne yaptın? Şehir hayvanlarıyla ilgili bir forum vardı değil mi? Oraya gidecektin.

-Gittim. İki farklı görüş var. Sahiplendirme ve sahipleri destekleme kararı baki. Kalanlar şe-

hir içinde yaşasınlar da burada sahiplenilinceye kadar onların bakım ve korunmasını mı sağlayalım yoksa onlara özel alanlar mı kuralım? Şehir akışı bir yandan avantaj, diğer yandan onlar için dezavantaj... Bir de şu hayvanlara zarar verenlerin yargılandığı duruşma vardı. Halk mahkemesindeki diğer arkadaşlar bu kişileri özellikle hayvan barınaklarında görevlendirmek istiyor. Biliyorsun bir tane cezaevimiz var ve doldurmak istemiyoruz. Zaten hepsini zorla boşalttık. Halk düşmanları dışındakileri kazanmak cezalandırmaktan önemli. Onları bile kazanmaya çalışıyoruz. Bu konuda da görüşler ikiye ayrıldı. Hayvan sevmeyenlerin bakım alanlarında olmamaları gerek diyenlerle, bu insanlara insanlığı öğreteceğiz diyenler... Sanırım ikinci görüş ağır basacak.

- Bayağı tartışmalı geçmiş.

- Evet ama iyiydi. Devrim öncesi havanda su dövme tartışmalarına hiç benzemiyor. Biliyor musun, önceden toplantılardan nefret ederdim. Şimdi bütün olanaklar, bilimsel veriler, yapıcı zekâ ve insan gücü, her şey elimizde. Sonuca ulaşabilen toplantılar keyif bile veriyor.

Bilgisayarının başına oturmuş olan Umut heyecanla bağırdı.

- Oh be, sıcaklardan bunalmak da neymiş! Yenilenebilir enerji altyapı çalışmaları raporu... Güneş enerjisi bütün bölgemizin ihtiyacını karşılayacak. Güneşten serinleyeceğiz.

Nöbetçi belediyecilerle birlikte "güneşten serinleme" esprisiyle kahvaltının etrafına toplanıldı. Aynı hızla saat sekizi vurduğunda bütün bürolar ve bütün ülke harıl harıl çalışmaya başlamıştı.

Ruhumda Sızı

Osman Karatop yoldaşa...

Emek mahallesinde ayaklanma çıkmış!
Ayakkabılarım nerede Ayvaz,
Yoldaşlar bizi bekliyor
Tut beni,
tut gidelim

“Meydan gümbür gümbürdenir”
İstanbul'da devrim olmuş Ayvaz!
Taksim'i doldurmuş bizimkiler
Demiştin sana Ayvaz
göreceğiz, demiştin

“Başlar yukarı işçi arkadaş,
Cesaretle yürü...”
Cevizle çam sarılmış bir olmuş Ayvaz
senle ben gibi,
bizle devrim gibi...
Bırak gideyim Ayvaz
Bırak gideyim
Yoldaşlar bekler

“Bedenimde değil ruhumda sızı”

Götür beni devrim meydanına Ayvaz
Görelim nasıl dans ediyor gençler,
bir bakalım...
Atmış yıldır çapaladığımız topraklar ne vermiş,
bir görelim...

“Mert dayanır namert kaçar, meydan
gümbür...”

Bakma bana öyle Ayvaz, sil gözyaşlarını
Yakışmaz devrime gözyaşı

“Bedenimde değil, ruhumda sızı”

Sırtımı dayamışım
kayalık bir dağa...
İşçiler toplanmışlar,
konsey sesleri geliyor her yerden,
duymuyor musun,
almaya gelmişler bizi.
Kasketim nerede Ayvaz?
Şiirler okuyacağız yine
Tut götür beni,
Tut götür
Tut...

O BOMBA NEREYE DÜŞTÜ?

Hani bir zaman, bombaların üzerine Aydın'dan, Fatsa'dan, Denizli'den diye isimlerinizi ya da mesajlarınızı yazıp atmıştınız ya, o bombaların nereye düştüğünü belki takip edemediniz. Ama biz merak ettik, gittik, baktık ve izledik neler olduğunu.

Denizli'den... diye yazan arkadaş; bomba senin annenin babanın evine benzer tek katlı, taştan, kerpiçten bir eve düştü, tuzla buz etti. Öğrenmek istersin belki. Anneyi öldürmeyi başardın. Bir de küçük bebek varmış kucağında. Baba çok uğraştı ama karısını, çocuğunu bulamadı. Büyük dedesinden kalan o evde bulabildiklerini yanına aldı. Dedesinin köstekli saatiyle yemek yediler Antep'te. Aile fotoğrafı para etmemiş, haberin olsun, iç cebinde duruyor.

Kızının birini yolda uğradıkları bir saldırıda kaybetti. Antep'te köle pazarı kurulmuş dediler, aradı bir süre ama diğer kızını kaybetmekten korktu. Belki memleketin bu tarafı daha güvenlidir diye, hayli uzun bir yolu tepip geldi. Bir çıkınla çıktığı yolda çıkını da kalmadı. Yedi yaşındaki kızını sırtında taşıdı, sizin oraya yerleşti. Avrupa'ya kaçmak isteyenlere süngerden can yeleği dikiyormuş senin "ne mutlu" diye yazdıkların. Düşündü kaçmayı, öğrenince bunları, kaçamadı.

Hani kızılıydun ya "bu Suriyeliler gelip işi-

mizi elimizden aldılar” diye. Çoğunlukla vermiyorlar ama senin yarı yevmiyene çalışıyor şimdi. Ustaymış memleketinde, pek çok iş gelirmiş elinden. Bazen bir inşaatta bazen bir tamiratta, ne bulursa, kim iş verirse orada. Sizin oraya geleli beş altı ay oldu. Komşular da baktılar becerikli, terbiyeli bir adam, birkaç tamirat işine çağırdılar. Tartaklandığı da oluyor, aşağılandığı da tabi... Evleri yakılan Suriyelileri duyuyor da nöbet tutuyor bazen pencerede.

Sizinkiler soruyorlar zaman zaman, “Niye savaşmadın da kaçtın?” diye. O da boynunu eğiyor. Cevabı olmadığından değil, beladan çekindiğinden. Bir kızı var yanında, diğerini bulmaya da umudu. Tek başına düşünüp duruyor, “uçaklarla, bombalarla nasıl dövüştür, bilip bilmediğinizi...” “Dövüştüm” dese her türlü terörist! IŞİD’le mi birlikte dövüşseydi, YPG ile mi? Esad’a mı katılsaydı? Sorup durduğunuz bu soruya sizin gerçekten bir cevabınız var mı? Türkçeyi işinden dolayı çok gezdiğinden çat pat biliyordu. Çoğu zaman “bilmeyeydim daha mı iyiydi?” diye düşünürdü.

Küçük kızı Şilan’la birlikte bir göz ev tuttu. Bir de tuvaleti var, banyolarını yaptıkları, lavabosunda bulaşıklarını yıkadıkları. Çalıştığının çoğunu buraya ‘kira’ diye veriyor. Çocukları okusun istiyordu, sizinkilerin senin okuman için uğraştıkları gibi... Vazgeçmedi. Şilan’ı okula gönderdi, kötü davrandılar çocuğa. Bir süre inat etti ama baktı ki çocuk hırpalanıyor, onuru kırılan, kendini öldüren Suriyeli çocukları duydu, aldı okuldan.

Belki bilmek istersin, sizin komşulardan biri çocuğa sahip çıktı. Evde kendi çocuklarıyla aynı sofraya oturtuyorlar. Çocukları Şilan’a ders çalıştırıyorlar. Büyük ablaları ev işinde de yardım ediyor, öğretiyor çocuğa. Şilan annesine ve ablasına özlemine bu ablaya yüklemiş, gözünün içine ba-

kıyor, ne derse yapıyor. Ev işi derken yanlış anlamayın, bir sünger yatak, birkaç battaniye, bir eski soba, komşuların getirdiği bir kilim, birkaç kap kakac. Bir divan getirdi geçen gün bir başka komşu.

Sigortaları olmadığından hatta kimlikleri bile olmadığından çocuk hastalanınca sizin komşu kadın, kendi çocuğuna ilaç yazdırmış aile hekimine. Çocuk, “doktor olcam büyüyünce” diyor. Hayatın zorluğu hayalleri engellemiyor işte, ne yaparsın. Belki olur da senin çocuklarını amansız hastalıklardan iyileştiren doktor o olur ha? Belki de bugün yaşadıkları onu hırslı, öfkeli ve bencil bir insan yapar da çocuklarının katili olur kim bilir? Kim yargılayabilir onun yaptıklarını? Neyse ki sizin oradaki insanlar kolluyorlar çocuğu.

Babaya gelince, yaşadıkları haksızlıklar karşısında dişini sıkıyor ve acılarını içine akıtıyor. Bu acı ve öfke koca bir ülkeyi yakabilir. Onu hayatta tutan güç, on iki yaşında kaybettiği büyük kızını bulup evine dönme hayali. Her gün kızını kurtarmanın bir yolunu düşünüyor. Bir de ölen eşini çıkartabilmeyi umuyor yerin altından. Hani bombaların üzerine büyük laflar yazıp gönderen arkadaşların var ya, onları bul ve söyle, “milyonlarca düşman yarattı, zenginlerin açtığı yoksulların öldürüldüğü bu savaş.” Bir de şunu söyle, sizin oralarda, halkların birbirine düşman olmadıkları, devletlerin birbirine düşman olduğu ve savaşların çıkar savaşları olduğu hakkında konuşmalar arttı. Sen de evine döndüğünde ırkçı bağrıtarınızın tencerelerinizi doldurmadığını göreceksin. İnsanlar birer birer değil artık üçer, dörder intihar ediyorlar.

Evine dönebildin mi, sakatlandın mı, iş buldun mu bilmiyorum. Bunları okuyup okumadığını da bilmiyorum. Nelere yol açtığını bil istedim.

Umarım Vietnam'dan dönen Amerikalı askerler gibi anlamışsındır, düşmanın dışarıda değil, içeride olduğunu...

Önsöz Dergisi, 43.Sayı

Dallarımle sardım onları. En uçları-
ma kadar kırmızıyım, sarıyım, yeşi-
lim, maviyim, beyazım... Görkemli
enstrümanların, en güzel şarkıları-
nın dev orkestrasıyım şimdi.